Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America
Published twice weekly by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in USA: DV Pārstāvība ASV 31 - 43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2 - 7843.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VĪTOLS
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis: DV Pārstāvība ASV 31 - 43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2 - 7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00; par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.60
Sludinājumu maksa: slud. daļā $1.30; tekstā $2.60 par vienu collas telpu 1 slejā

Nr. 1./24. TREŠDIEN, 1952. G. 2. JANVĀRĪ 2. GADS

Korejā bez pārmaiņām

AN karaspēka virspavēlniecība Korejā komūnistiem devusi saprast, ka tā būtu ar mieru apmainīt visus savus kara gūstekņus pret komūnistu gūstā turētajiem, ja vien komūnisti būtu ar mieru sniegt ziņas par visu savu kara gūstekņu likteni. Līdz šim vēl arvien trūkst ziņu par 50.000 vīriem.

Vienošanās nav panākta nedz kara gūstekņu apmaiņā, nedz aizmugures inspicēšanā pamiera laikā. Uguns pārtraukums, kas bija nolīgts līdz 27. decembrim arī bez īpašas norunas pagaidām turpināšoties, kaut gan komūnisti pēdējās dienās ieņēmuši kādu ievērojamu augstieni.

ĢENERĀĻI ŠAUBĀS PAR MIERA IESPĒJĀM KOREJĀ

Visi amerikāņu ģenerāļi izsakās negātīvi par miera sarunām Korejā. Lielākā daļa aizstāv ieskatu, ka atrisinājums jāpanāk ar cīņu. Viņi domā, ka karaspēka turēšana pie nospraustas pamiera līnijas vēl nav atrisinājums.

Diendivkorejieši savās parādēs un demonstrācijās prasa vienotu Koreju vai nāvi.

Vašingtonā štāba virsnieku domas ir, ka, pieaugot lielinieku lidmašīnu skaitam, Korejā būs jāatstāj, lai meklētu citu, amerikāņiem izdevīgāku vietu un laiku cīņu turpināšanai ar komūnistiem.

JAUNA ŠAUTENE ASV

ASV armija patlaban izmēģinājusi jaunas amerikāņu šautenes ballistiskās spējas. Ierocis sver 8 mārciņas līdzšinējās Garland šautenes 9,5 mārc. vietā. Patronas šai šautenei ir vieglākas un šautene lietājama, kā automātiskai, tā pusautomātiskai šaušanai. Automatiski šaujot iespējams izšaut 700 šāvienu minūtē, ja vien tai pielaiko attiecīgu aptveri. Praktiski izmēģināti 100 šāvieni minūtē.

KOMŪNISTI BRAZILIJĀ

Brazilijas kara ministrs un armijas komandieris atklājuši, ka komūnisti cenšas ieslīmēties armijā, lai to grautu.

EIROPAS KRASTĀ PALIKUŠIE

Pagājušajā gadā katru nedēļu mūsu nometnes atstāja izceļotājiem pilnie autobusi. Ja no sākuma palicēju vidū vēl bija arī jaunieši un atvadoties skanēja smiekli un sprēgāja asprātības, tad ar katra nākošā autobusa aizbraukšanu izvadītāju pulciņš arvien palika mazāks, viņu vidū arvien vairāk bija redzami vīri sirmām galvām, invalidi un māmuļas, rūpju rievu izvagotu vaigu.

Vēl pēdējās ardievas, pēdējie rokas mājieni, tad autobuss, lēni ligodamies, nozuda ceļa līkumā. Tā viens pēc otra aizbrauca jaunie un darbam spējīgie. Klusi, kā nākot no bērēm, pavadītāji izklīda, ejot tieši pāri nometnes laukumam, katrs uz savu baraku. Kā pēdējie gar laukuma malu, viens otru balstīdami, aizsoļoja daži invalidi, tad arī viņi iegriezās kādā no barakām, un kā krēsla pār palicēju nometni nogūlās pelēkā ikdiena.

Kad Vācijas vasara gāja uz beigām, un lēni iezīmējās rudens, arvien vecāks palika nometņu iedzīvotāju sastāvs, un arvien biežāk tie apmeklēja viens otru, lai vēl pārrunātu izceļošanas pēdējās iespējas. Bet katrā nometnē bija ģimenes un atsevišķi invalidi, kurus neviena zeme nevēlējās uzņemt. Tiem bija jāpaliek Eiropas krastā. Aizbraucēju lielā rosība, svešo zemju attēlojumi, stāsti par lēto dzīvi un lielo izpeļņu tur gāja no mutes mutē, bet palicēju krūtīs kaut kas smeldza. Tā nebija skaudība, nē, aizbraucējiem — paziņām un draugiem — palicēji vēlēja sekmes un laimi. Bet klusajās nakts stundās nespēka un mazvērtības sajūta ložņāja pa barakas gaiteni, klusi un bez trokšņa tā ielīda te vienā, te otrā istabā, un drūmas domas kā lietuvēns uzmācās te vienam, te otram gulētājam, un arvien biežāk smagas nopūtas bija dzirdamas klusajās barakās.

Šinīs, palicējiem varbūt visdrūmākajās dienās nāk Latviešu Centrālās Komitejas aicinājums visiem latviešiem, kas vēl arvien mīt Vācijā, saslēgties latviešu tautas kopībā, tiešās un aizklātās vēlēšanās ievēlēt savus delegātus Latviešu Centrālajā Padomē.

No visām komisijām noraidīto un it kā no visas pasaules aizmirsto latviešu trimdinieku vidū šis aicinājums rod dzīvu atbalsi, tas kliedē neziņu un rāda, ka vēl visi LCK locekļi nebūt nav aizbraukuši, un ka Vācijas trimdinieku saimei vēl arvien ir sava vadība. Nometnēs un darba vīru rotās rodas akta interese par sabiedriskām lietām. Komitejās vēl pārrunas par kandidātu uzstādīšanu, vāc parakstus. Šur tur iedegas pat priekšvēlēšanu cīņa. Kā melna ēna gar nometnes paklāniem ložņā „neticīgais Toms." Piedalīties trimdinieku sanāksmēs un runāt atklāti vispār ir pats niecīgākais, bet viņam derdz visa šī runāšana un gatavošanās vēlēšanām. Kas tās par vēlēšanām — ne partiju, ne prominentu vārdu — tīrais izsmiekls.

Bet latviešu trimdinieki, kas, apstākļu spiesti, ir palikuši Eiropas krastā, grib turēties vienkopus, lai varbūtējā briesmu brīdī nebūtu vieni svešā ceļa malā. Un Latviešu Centrālās Padomes vēlēšanās piedalās 75 proc. visu balstiesīgo vēlētāju. Šī ziņa, kā patīkams pārsteigums, pārstaigā visus kontinentus, kur vien strādā un savu iztiku pelna latvieši.

22. un 23. septembrī Augsburgas nometnē, kur sanāca jaunievēlētā LCP Vācijā, lielā vienprātībā un saskaņā tā ievēlēja jauno trimdas vadību Vācijā un izlemā visus pārējos trimdas dzīves jautājumus.

Saslēdzoties latviešu tautas kopībā un nostājoties lielā vienprātībā aiz pašu ievēlētās LCP, Eiropas krastā palikušie invalidi, slimie, vecie, tēvi un mātes ir pierādījuši, ka viņi izprot stāvokļa nopietnību, grib strādāt un cīnīties vienoti par brīvu un neatkarīgu Latviju.

Sakarā ar tautiešu straujo izceļošanu pagājušais gads ienesa lielas pārmaiņas Vācijas latviešu dzīvē. Visi palicēji ir iesaistīti vācu saimniecībā, ļoti daudzas nometnes un pasākumi likvidēti. Šīs pārmaiņas Vācijā palikušos latviešus tomēr nesalauza. Lielā vienprātībā mēs esam uzsākuši pielāgoties palikšanai Eiropas krastā. Iekārtojot savu personīgo dzīvi, mēs nedrīkstam aizmirst mūsu kopējās intereses. Šis mūsu kopējais darbs nav veicams dažiem cilvēkiem, bet visiem mūsu ikdienas gaitās, mums ir jāatrod spēks un griba pielikt roku arī kopējam darbam.

Cerībā uz labu sadarbību arī nākamajā gadā novēlu visiem Laimīgu Jauno gadu!

V. Janums,
LCK priekšsēdis

Patiesība uzvarēs

PRĀVESTA ĶULLĪŠA JAUNGADA VĒSTĪJUMS LATVIJAI

1. janvārī Latvijas iedzīvotājus ar Amerikas Balss starpniecību sasniedza archibīskapa vietnieka prāvesta J. Ķullīša Jaungada vēstījums, kurā tas izteica pārliecību, ka patiesības uzvara nāks.

„Šai Jaungada dienā es sveicinu jūs, mani latviešu brāļi un māsas, un es gribu jums teikt, ka brīvajai pasaulei ir zināmas jūsu ciešanas zem svešo iebrucēju nežēlīgās valdīšanas. Brīvā pasaule nav jūs aizmirsusi un neaizmirsīs. Bet pasaule strādā, lūdz Dievu un cerē, lai nāktu diena, kad brīvība un taisnība atkal valdīs Latvijā.

Patiesības krusta karam, kādu uzsākusi Amerikas Balss, teica prāvests Ķullītis, „ir ļoti liela nozīme visai pasaulei. Komūnisms ir dibināts uz bezdievību un meliem. Brīvajai pasaulei ir jāsludina patiesība un brīvā pasaule to dara ar arvien lielākiem panākumiem. Ja ir daži, kas baidās, ka komūnisma meli varētu ņemt virsroku, tad tie maldās. Antikrists neņems virsroku, taisnība uzvarēs. Jaunajā gadā arvien vairāk cilvēku pasaulē dzirdēs Amerikas Balss taisnības, cerības un uzmundrinājuma vēstījumus.

Pārkāpjot Jaunā gada slieksni, stipriniet savu ticību un cerību. Latvijai atkal pienāks brīvības diena, kas nesīs latviešiem jaunu dzīvi, kurā valdīs taisnība, godīgums un mīlestība."

Prāvests Jēkabs Ķullītis, agrākais Saeimas loceklis, 24 gadus bija Sv. Annas baznīcas mācītājs Jelgavā. Viņš iepazinās ar komūnistu terroru jau 1918. gadā, kad komūnisti noslepkavoja vairākus mācītājus. 1944. g. viņš kā bēglis ieradās Vācijā un Augsburgā 6 gadus vadīja savu tautiešu garīgo aprūpi amerikāņu un franču joslās. Kopš savas ierašanās ASV 1951. g. oktobrī prāvests Ķullītis uzņēmies Latvijas archibīskapa vietnieka pienākumus Sav. Valstu austrumos un noturējis dievkalpojumus daudzās latviešu baznīcās.

LPB KANADAS KOPA

LPB Kanadas kopa, kurai nesen konstituējusies jauna valde, atjaunojusi darbību. Savā pēdējā sanāksmē valde izlēma vairākus svarīgus jautājumus: nodibināt sakarus ar kanadiešu un cittautu žurnālistiem un rakstniekiem un veicināt garīgu rosību latviešu sabiedrībā.

Apspriežot jaunā gada darbības plānu, valde nolēma rīkot literāri—muzikālu vakaru, veltītu Ed. Virzas piemiņai. Nākošais lielais Preses sarīkojums paredzēts Preses balle februāra pirmajā pusē, kur Toronto un apkārtnes latviešu sabiedrība varēs pavadīt jautras stundas īpatnējā sarīkojumā ar daudziem oriģināliem pārsteigumiem.

LPB Kanadas kopā pārreģistrējušies agrākie biedri un daži uzņemti no jauna. Kopas biedru saraksts:

1. Aleksandrs Avenājs—Batņa, 2. Jānis Bieriņš, 3. Pēteris Dreimanis, 4. Angelika Gailīte, 5. Eduards Keišs, 6. Tālivaldis Ķeniņš, 7. Aleksandrs Kondrāts, 8. Tonija Krūka, 9. Arnolds Lūsis, 10. Milda Ozola, 11. Paulis Plisis, 12. Anna Riekste, 13. Biruta Senkēviča, 14. Alfrēds Skrodelis, 15. Valdis Skudra, 16. Hieronims Tichovskis, 17. Velta Toma, 18. Viktors Upeslācis, 19. Ingrida Viksna, 20. Hugo Vītols, 21. Jēkabs Vītols, 22. Valters Ziediņš.

KARAVĪRU PIEDERĪGO ATBALSTS

Vašingtonā. — Kongress pag. gadā pieņēma likumu Dependents Assistance Act), saskaņā ar kuru ASV karavīru sievai bērni un karavīru apgādājamie vecāki no armijas saņem īpašus atbalstus. Pabalsts piešķirams uz īpašu lūgumu.

Pabalsts pienākas tikai tiem ģimenes piederīgiem, kas no karavīra saņēmuši vairāk nekā pusi no sava ienākuma.

Arī pats karavīrs piedalās pabalsta izmaksā, piederīgo atbalsta maksājumā. Tā kareivis ar vienu piederīgo no savas algas maksā $40 mēnesī un valdība $45.

Starp lūguma iesniegšanu un pabalsta izmaksu palaikam paiet 3 mēneši.

Stasens — kandidāts prezidenta vēlēšanām

Filadelfijā. — Harolds Stasens paziņojis, ka 1952. gadā kandidēs ASV prezidenta vēlēšanās. Līdz šim par kandidātiem bez Stasena pieteikušies Ohaio valsts senātors Roberts Tafts un Kalifornijas gubernātors Erls Vorrens.

44 gadus vecais Stasens deklarējis, ka viņa politiskā programma ir šāda:

1. Augstāku morālisku līmeni Vašingtonā „ar pilnīgu ierēdņu godīgumu."
2. Modernu zelta standartu, lai izvairītos no inflācijas.
3. Pilnu nodarbinātību un labus ienākumus zemkopjiem, dabisko bagātību saglabāšanu un līdzsvarotu budžetu.
4. Saskaņu starp darba ņēmējiem, zemkopjiem un darba devējiem, ar mazākiem nodokļiem un lielāku dalīšanos peļņā ar darbiniekiem.
5. Jaunu amerikāņu ārlietu politiku, lai iemantotu mieru un brīvības izvēršanu pašiem un citiem.
6. Administrāciju, kas nav „viena vīra kapella."

Stasens atgriezies no Eiropas, kur ticies ar Eizenhaueru. No tā politiķi secina, ka Eizenhauers nekandidēšot, jo Stasens tādā gadījumā nekandidētu, bet atbalstītu Eizenhaueru.

Stasens ir antitaftists, jo izteicies, ka amerikāņu tautas ievērojams vairākums nevēlas nedz Taftu, nedz Trūmenu. Zīmējoties uz ārlietu politiku, Stasens izteicās, ka viņš ir pret Trūmena negatīvo „mīkstās izturēšanās" politiku, tas ir arī pret pusizolacionistisku aizsardzības politiku. Ievēlēšanas gadījumā St. savas politikas īstenošanai sekošot ģen. Mekartura, Bernarda Barucha, ģen. Eizenhauera un bij. prezidenta Hūvera norādījumiem.

„AMERIKAS BALSS" PELDOŠAS RADIO STACIJAS

Jaunā gada sākumā uzsāks darbību pirmā peldošā radio stacija „Amerikas Balss" raidījumiem. Šim nolūkam tiek sagatavots kāds novecojis krastu aizsardzības kuters, uz kura novietos raidītāju, kas būs vairākkārt spēcīgāks par parastajām Amerikas raidstacijām. Peldošā stacija varēs sniegt „Amerikas Balss" raidījumus apgabaliem aiz dzelzs priekškara, atrodoties šo apgabalu tuvumā, pie kam kuģis varēs mainīt savu atrašanās vietu, lai izvairītos no padomju traucētājiem.

Kur šis kuģis operēs, ir noslēpums, bet pieņem, ka tas raidīs no ostām, bet ne atklātā jūrā.

Pārvietojamie raidītāji operēs ar vidējiem viļņiem un sasniegs tādus apgabalus, kur līdz šim lielā attāluma dēļ „Amerikas Balss" ar maziem aparātiem nebija uztverama. Tie būs labs propagandas instruments, ko var nosūtīt uz jebkuru vietu pasaulē un kara laikā ienaidnieks tos nevar pārsteigt.

ZVIEDRIJA VILUSIES

Pirms 5 gadiem Zviedrija piešķīra Padomju Savienībai 200 milj. dolaru ilgtermiņa kreditu, kas izlietojams 1946.-1951. gados zviedru ražojumu iepirkšanai. Šo pasākuma iniciātors bija toreizējais tirdzniecības ministrs Mirdals. Šis tautsaimniecības profesors bija pavadījis ilgāku laiku Amerikā un atgriezās Zviedrijā ar pārliecību, ka pēc kara Amerikā sagaidāma smaga saimnieciska krīze, kas satricinās visas nekomūnistiskās pasaules saimniecības pamatus. Vienojoties ar Padomju Savienību, Mirdals cerēja paglābt Zviedriju no bezdarba un līdz ar to uzlabot Zviedrijas un Padomju Savienības attiecības.

Depresija, no kā Mirdals tā baidījās, neattīstījās. Zviedrijas rūpniecībai bija pietiekoši daudz pasūtīnājumu arī bez krieviem. Zviedrijā bija gan darba roku trūkums, bet ne bezdarbs. Zviedrijas dolaru rezerves nācās izlietot jēlvielu iepirkšanai, lai pildītu krievu pasūtīnājumus, no kuriem daudzi bija domāti kara vajadzībām. Tādā ceļā Zviedrija cerēja iegūt Padomju labvēlību, bet Maskava tos ierindojusi „kara kūdītājos".

Fantastiskie ieroči

Pie to izgatavošanas ķērušās Savienotās Valstis. Jauno slepeno ieroču uzdevums ir pazemināt atombumbu draudus pilsētām. Radars jau spēj uzmeklēt un uzdzīt ienaidnieku bumbvedējus, un spēs vienas pašas uzmeklēs un padzīs ienaidnieka lidmašīnas uzlidošanas pilsētai, citas izšaus automātiski no lidmašīnām, kas lido ātrāk par skaņu. Šais raķetes izbūvētie mechanismi vadīs raķetes uz pretinieka lidmašīnām, lai arī tās manevrētu. Pārējās raķetes tās manevrētu ar radaru.

Jauni radara tīkli apjozīs pilsētas un brīdinās par uzbrukumu; pretaviācijas lielgabali paši sameklēs mērķi,

Uzbrukuma ieroču attīstība arī nestāv uz vietas. Bezpilotu bumbvedēji spēs nomest atoma bumbas uz jebkuru ienaidnieka pilsētu. Attīstības stadijā ir vesela rinda jaunu sauszemes, gaisa un jūras ieroču. Pirmajā vietā tomēr ir pašu pilsētu aizsardzība. Biljoni dolaru aizplūst jauniem projektiem pilsētu aizsardzībai. Daglesa lidmašīnu fabrikas pašreiz izgatavo jau raķetes, kas, apgādātas ar radaru, pašas uzmeklē ienaidnieku bumbvedēju un to iznīcina.

Radarus izgatavo Bell telefona laborātorijas. Šīs raķetes vadīs no zemes. Radars vispirms sataustīs ienaidnieka lidmašīnu, uzrādīs tās augstumu un gaitu.

Armijas štāba priekšnieks Kolins izgudrojis raķeti, kas sataustīs un iznīcinās ienaidnieka lidmašīnu 12 jūdžu augstumā. Šis tālšāviņa raķetes „Loki" var izšaut pat pirms ienaidnieka lidmašīna ir redzama.

Flotei izgatavo ar šķidrumu dzenamās raķetes, kas sasniedz milzīgu ātrumu. Dažas cita tipa raķetes varēs izšaut no lidmašīnas uz ienaidnieka lidmašīnām. Paredzēts izgatavot vismaz piecas šāda tipa raķetes. Kā raķešu noslēpums ir Westinghouse Electric iebūvēta radara vadīta elektroniska kontroles sistēma.

Kādu citu šādu raķešu tipu pašreiz izmēģina angļi. Visu šo raķešu noslēpums ir „saost" un padzīt pretinieka lidmašīnas.

Sevišķu vērību piešķir ierīcei, kas pēc skaņas, karstuma, vai metalla sataustā ienaidnieka lidmašīnu. Kara ieroču attīstības programmas saskaņotājs Dr. Vannakars Bušs par šīm raķetēm izteicies, ka tās var operēt 50 jūdžu rādijā, var būt novietotas uz bumbvedēja un eksplodēt pie ienaidnieka lidmašīnas, kas nozīmē, kā masu bumbošanas dienas drīz beigsies. Pašreiz ražošanā ir arī robota artilerija, kas kopā ar tālšāviņu raķetēm palīdzēs iznīcināt ienaidnieka lidmašīnas. Šīs artilerijas noslēpums ir automatiska radara ierīce pretinieka sataustīšanai. Arī iznīcinātāja tipa lidmašīnas tiek apgādātas ar jaunām ierīcēm ienaidnieka lidmašīnu sataustīšanai un iznīcināšanai.

Lielas radara iekārtas, apņem visas ASV ar 150 jūdžu radija efektivitāti, nodarbina ap 25.000 gaisa spēku ierēdņu. Šai radara joslā ir 24 centri un vesels tīkls mazu staciju. Civilās aizsardzības administrators Millards Kaldvels paziņojis, ka radara josla padarījusi praktiski neiespējamu pārsteigumu uzlidojumu Sav. Valstīm.

Nesenā atoma ieroču izmēģinājumā Nevadā kā labs aizsarglīdzeklis sauszemē izrādījies automobilis. Pusotras jūdzes radijā no sprādziena centra automobilī sēdētāji, ja logi slēgti, būs samērā droši. Auto jumts ir labs aizsargs pret krītošiem akmeņiem vai smiltīm. Labi uzbūvēta garāža ir vēl labāks aizsargs. Tā atrodoties savā garāžā vai sēdot auto, cilvēks būs labāk pasargāts, nekā uz klaja lauka.

UKRAINAS PRIESTERU CEĻŠ UZ BRĪVĪBU

Ukraiņu katoļu 13. gadskārtējā kongresā Savienotajās Valstīs divi priesteri, kas izbēguši no maskaviešu apspiestās Ukrainas, ziņoja par katoļu baznīcas stāvokli viņu tēvzemē. Padomju terrors pret garīdzniecību esot nežēlīgs un nerādot nekādu cilvēcības drumslu.

Ortodoksālā baznīca esot pārvērsta par valsts propagandas instrumentu. Vairums katoļu priesteru, kas neesot paspējuši izbēgt, esot jau noslepkavoti vai arī nosūtīti uz vergu darbu nometnēm.

No 3.000 katoļu priesteriem, kas darbojušies Ukrainas rietumu daļā Otrā Pasaules kara sākumā, ap 1.000 esot devušies trimdā. No atlikušajiem dzīvi palikušie esot noslēpušies vai dzīvojot maskējušies ar pieņemtiem vārdiem.

Lai pasargātu savus tuviniekus no nežēlīgām represijām, abi priesteri neuzdod savus īstos vārdus. Trešais no viņu pulciņa nebija varējis ierasties kongresā, jo vēl nejūtas pietiekami vesels pēc pārciestām mocībām.

Ceļā uz brīvību viens no izbēdzējiem ir nācis cauri Čechoslovakijai. Turienes komūnistu slepenā policija viņu sagūstījusi. Tam piespriests nāves sods.

Kopā ar citiem 45 politiski notiesātiem viņš bijis nogādāts jau soda vietā masu eksekucijai. Viņu arī trāpījusi lode. Viņš pa kritis, bet ievainojums nav bijis nāvīgs, jo lodes trieciena spēku manāmi nobremzējusi bieza ādas josta, ko valkājis priesteris. Tā viņš palicis dzīvo vidū. To bijis vairāk. Bet visi, kā beigtie, tā dzīvie, sagrūzti kopējā dobē. Tā nav bijusi dziļa. Priesterim gadījies būt līķu kaudzes virspusē, kālab zemes kārta virs viņa bijusi plāna. Šāvēju komandai aizbraucot, viņš izracies ārā. Ar draugu un pretestības kustības atbalstu viņš nokļuvis Rietumvācijā. No turienes iecelojis ASV.

Kongresā arī noskaidrojās, ka uz DP likuma pamata Savienotajās Valstīs iecelojuši ap 30.000 Ukrainas katoļu.

PADOMJU ZINĀTNIEKS BĒG UZ RIETUMIEM

Par Austrumvācijas urāna rūdas raktuvju augstu ierēdni, kas pametis savu darbu un aizbēdzis uz Rietumiem, raksta Rietumberlīnes laikraksts „Die Welt". Pulkvedis Fedja Astapkovs, raktuvju galvenais ģeologs, sekmīgi izbēdzis cauri ļoti stingri apsargātajam Aues rajonam Čechoslovakijas pierobežā un sasniedzis 150 jūdžu attālo Rietumberlīni, kur pieteicies Rietumvalstu pārstāvjiem. Piezīmējams, ka pašas raktuves, pēc laikraksta informācijas, apsargā divas īpaši apmācītu gvardu ķēdes.

Aues raktuvēs strādājot ap 380.000 vāciešu, kas savervēti spaidu ceļā, un rokot rūdu Padomju Savienības atomfabriku vajadzībām.

Baidoties, ka Maskavas algotņi būs saņēmuši rīkojumu no Kremļa censties panākt bēgļa iznīcināšanu, Rietumu pārstāvji viņu tūdaļ aizveduši no Berlīnes tālāk uz Bonnas republiku, neminot ceļojuma gala mērķi. „Die Welt" pat nesaka, kuŗa no Rietumu varām organizējusi ļoti steidzīgo pārnācēja tālāku transportu un apsardzību.

Astapkovs aizbraucis uz Sav. Valstīm.

ASV MAKSĀ SODA NAUDU

Padomju vara apcietinājusi Ungārijā 4 amerikāņu lidotājus, kas bijuši spiesti 19. novembrī nolaisties savā transporta lidmašīnā C-47 Ungārijā, kur tos notiesāja ar 120.000 dol. naudas sodu par „robežu aizkaršanu."

ASV valdība savu karavīru atbrīvošanai piedāvājuši ungāru valdībai soda naudu samaksāt.

Ungārija visus 4 atbrīvojusi pēc 40 dienu noturēšanas apcietinājumā.

Savienoto Valstu valdība samaksāja par atbrīvtoiem pieprasītos 120.000 dolaru.

Atbrīvotie, kas ieradušes Austrijā, ir lidotāji kapt. Svifts, kapt. Hendersons, mechaniķis serž. Dafs un radiotelegrafists serž. Elams.

AVIĀCIJAS ZAUDĒJUMI KOREJĀ

8. arimjas galvenais štābs Korejā. — Savienotās Valstis zaudējušas Korejā kopš kara sākuma 506 lidmašīnas, un nedēļā, kas beidzās 22. decembrī — rekordskaitli — 14. Bojā gājuši pavisam 1.293 amerikāņu lidotāji, 416 lidmašīnas kritušas par upuri zenītartilerijai, un tikai 76 zaudētas gaisa kaujās. 2 gājušas bojā nezināmu cēloņu dēļ.

Sabiedroto gaisa flote savukārt notriekusi vai bojājusi 1.051 ienaidnieku lidaparātu, iznīcinot 184.880 ienaidnieku karavīru, iznīcinot 51.970 transportmašīnu, 1.585 lokomotīves, 165.000 ēkas, 1.838 tankus un 5.065 ugunspozicijas. No amerikāņu zaudētām lidmašīnām 56 bija bumbvedēji.

DZIMSTĪBAS KONTROLE INDIJĀ

Indijas valdība izšķīrusies par dzimstību kontroli Indijā. Šai sakarā Indijas valdība griezusies pie Pasaules Veselības Organizācijas pēc padoma. Jautājums tomēr sagādās lielas grūtības, jo visā Indijā ir tikai 6.000 slimnīcu (ap 80.000 gultu) 300 miljoniem iedzīvotāju

Indijai būtu vajadzīgs 200.000 ārstu un 60.000 žēlsirdīgo māsu, faktiski uz katru ārstu ir 300.000 iedzīvotāju un uz katru māsu — 43.000. Tā var lepoties tikai ar 1 farmaceitu uz 4 miljoniem!

Dzimusi jauna valsts

Kamēr Eiropā kopš Otrā Pasaules kara daudzas tautas zaudējušas savu brīvību un neatkarību, Āzijas un Afrikas tautas, kuras neaizsniedz komūnistu vara, viena pēc otras iegūst neatkarību, kaut arī tās vēl nav nobriedušas valstiskai dzīvei. Ziemassvētku priekšvakarā piedzima atkal viena neatkarīga valsts — Lībija. Tā ir bij. Itālijas kolonija Ziemeļafrikā un tā atradās angļu un franču pārvaldē kopš tā laika, kad angļu armija to iekaroja pirms 8 gadiem. 24. decembrī angļi un franči nodeva varu jaunajai Lībijas pagaidu valdībai.

Mohameds Idris El Senusi, līdzšinējais Senusi cilts emirs un garīgais vadonis, ir kļuvis par karali Idrisu I. Parlamenta vēlēšanas notiks gada sākumā. Ar pagaidu valdību panākta vienošanās par angļu un amerikāņu militāro bažu paturēšanu. Lībijā.

Jaunā karaļvalsts lielāko tiesu ir tuksnesis ar šauru apdzīvojamu joslu jūras piekrastē un dāžām oāzēm zemes iekšienē. Valsts ir par nabagu, lai sevi uzturētu un tādēļ tā saņems financiālu atbalstu no Anglijas. Lībijas federācijā ietilpst Kirenaika, Tripolitānija un Fezana ar kopēju iedzīvotāju skaitu 1.175.000. Valdības iestādes atradīsies Tripolē un Bengāzijā.

MASKAVAS RŪPES BORNHOLMAS DĒĻ

Pravda kādā rakstā, analizējot Dānijas politiku, ar nepatiku atzīmē, ka ģen. Eizenhauera štābs pievēršot speciālistu uzmanību Bornholmas salai. Bornholma atrodas pie krievu pārvaldītās Baltijas jūras izejas un tikai 240 jūdzes uz rietumiem no krievu okupētās Latvijas. Pēc Pravdas informācijas Bornholmā ierīkojot „milzu lidlaukus un citas ierīces amerikāņu bumbvedēju vajadzībām."

ŠINĪ NUMURĀ:

* KOREJĀ BEZ PĀRMAIŅĀM 1:1
* STASENS — KANDIDĀTS 1:1
* EIROPAS KRASTĀ PALIKUŠIE 1:3
* FANTASTISKIE IEROČI 1:4
* PATIESĪBA UZVARĒS 1:6
* LPB KANADAS KOPA 1:6
* DZIMUSI JAUNA VALSTS 1:6
* JAUNU GADU SĀKOT 2:1
* VIŅAS UN VIŅI 4:1
* ZIEMSVĒTKU KAUJAS PIEMINOT 4:3

LATVIJA

Amerikas kontinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

JAUNU GADU SĀKOT

HUGO VĪTOLS

Pareizi uzsākt ir tikpat svarīgi — ja ne svarīgāki — kā pareizi nobeigt. To vislabāk zināja praktiskie tūkstošgadīgās impērijas cēlēji, likumdevēji un iekarotāji romieši, kas no grieķiem pārņemtajam dievu pulkam, no savas puses, piebiedroja jaunu — sākuma garu Janusu, kurš vienā rokā turēja valdnieka zizli, bet otrā atslēgu. Januss valdīja atslēdzot, sākot ikvienu jaunu dienu, ikvienu pasākumu, un tieši tāpēc to dēvēja par dievu dievu — Deorum Deus, un par svarīgāko mēnesi gadā atzina janvāri. Šo sākuma mēnesi nosauca paša dievu dieva Janusa vārdā.

Mēs visi, cilvēce, mūsu tauta un ikviens no mums atkal sākam jaunu gadu. Ir tādēļ labi, Jaunajā gadā ieejot, vērst skatus atpakaļ un uz priekšu, tāpat kā to darīja pats Januss ar divi ģīmjiem.

Bet kāpēc mums tas jādara? Tāpēc, ka nav īstenas dzīves tur, kur cilvēks vai tauta dzīvo tikai pagātnē. Nav īstenas dzīves tur, kur dzīvo tikai nākotnei. Īstenā dzīve ir tur un tikai tur, kur cilvēks pagātni un nākotni ņem talkā, lai veidotu dzīvojamo īstenību — tagadni.

Pārkāpjot Jauna gada slieksni, arī mums tādēļ pienākas atskatīties uz kādreiz iecerēto, iedomāto un īstenoto un tai pašā laikā jāiecerē un jāiedomā nākotne, lai tad to veidotu pēc šīs ieceres, pēc šīs iemīļotās izdomas parauga un līdzības. Šais dienās ler atcerēties, ka ikviena dzīva doma ir pasaulē tapšanā, ka ikvienas darbības manifestējums ir kādas domas īstenojums.

Ja bez partejisma acenēm ielūkojamies pagājušajā gadā, tad redzam, ka liela tiesa latviešu pārkļuruši Jaunajā Pasaulē, bet ka, diemžēl, it kā atslābusi pati latviešu saderības sajūta. Daudzi, pārāk daudzi šai gadā mēģinājuši norobežoties un ieslēgties pašu celtos „ziloņkaula torņos." Bet vai mums nenāk prātā, ka, mēs, tīšu vai netīšu prātu no saviem tautas brāļiem noškiroties un savā splendid isolation nostiprinoties, esam kļuvuši par savas tautas pametējiem postā un nelaimē. Bet šī patība nav tālredzīga, jo visiem savos ziloņkaula torņos nocietinoties — tiem visiem jāsabrūk, jo tos visus no zemes virsus nslaucītu sarkanais viesulis, ko atvairīt var tikai kopējiem spēkiem.

Mēs dzīvojam briesmu laikā, kara laikā — redzamā un neredzamā. Un lai šai Janusam veltītajā mēnesī atceramies, ka Januss bijis arī kara un miera dievs, un ka, karu uzsākot, viņa tempļi atvēra, un atstāja vaļā visu kara laiku, lai tas spētu dienu un nakti, ikvienā brīdī uzņemt savus cīnītājus: uzvarā vai pamatumā. Ikviena romieša māja drīkstēja noslēgt savas durvis tikai tad, kad visi saimes locekļi bija mājā. Un vai mums nebūtu jādara tāpat? Vai arī mums nebūtu jātur savas durvis vaļā, lai mēs spētu sniegt palīdzīgu roku ikvienam latvietim, kam palīdzība nepieciešama? Neaizmirsīsim ne brīdi, ka savas durvis līdzjūtībai un sadarbībai noslēdzot, no savas patības varam pamotties Orvela 1984. gadam!

Zemes lode sadalīta divi pasaulēs. Tas mūžīgi tā nevar palikt. Un abas šīs pasaules gatavojas, viena to gribot, otra to negribot, viena otru iznīcināt.

Mēs latvieši vairs neesam tauta bez vēstures, un, raugoties pagātnē un nākotnē, mēs skaidri abās lasām, kas mums šodien, 1952. gadu uzsākot, darāms.

Mēs gribam brīvi just un domāt. Mēs gribam, lai mūsu piederīgie, visa mūsu tauta un visa cilvēce spētu brīvi just un domāt, bez bailēm, ka jutēju un domātāju sodīs ar spaidu darba nometni vai lodi pakausī.

Mums tādēļ ir jāpārdomā savas attieksmes pret saviešiem un atzīst, ka ieslēdzoties noškirtībā, kļūstam nežēlīgi un paši zaudējam tiesības žēlastībai. Ja mūs par šo patības grēku tagad viens vēl nesoda, tad rīt mūs sodīs pats patības grēks. Mums jaunajā gadā jāapņemas kļūt saderīgākiem, kā bijām, izpalīdzīgiem. Mums tas jādara kaut arī savos nodomos nespētu aiziet līdz galam. Ir labāk kaut vienu dienu no 365 spēt sev teikt: es savu pienākumu īstenojis, nekā to nedarīt ne reizes.

Mūsu nākotne atkarīga lielā mērā no mums pašiem, no mūsu saprāta, no mūsu enerģijas, no mūsu ticības.

Ko šajā jaunajā gadā apņemsimies sēt, to nākotnē pļausim sev un savai tautai. Lai šo gadu dzīvojam tā, lai mums nākamajā gadā nebūtu jāstāv Soģa priekšā tukšām un tāpēc varbūt saitām rokām!

Toronto gaidas saņem karogu

Dzimtenē neatkarības laikā, kad brīvi plīvoja mūsu sarkanbaltsarkanais karogs, ne vienmēr pietiekami izjutām un apzinājāmies tā lielo nozīmi un to brīvību, kādu tas mums piešķīra pretstatā ar mums vēlāk uzspiesto āmura un sirpja apzīmēto boļševiku šausmu un iznīcības sarkano karogu. Ja toreiz mūsu nacionālais karogs simbolizēja Latvijas valsts neatkarību, tad tagad tas mums atgādina tautas vienību un nemitīgu cīņu par mūsu dzimtenes brīvības atgūšanu. Apzinoties mums un mūsu dzimtenei nodarīto postu un netaisnību, mūsu galvas dziļās skumjās noliecas nacionālo krāsu priekšā.

Šādu dziļu pārdzīvojumu izjutām 22. dec. Toronto gaidu, skautu un sportistu kopējā eglītes vakarā, kur pēc eglītes dievkalpojuma māc. Čops iesvētīja Toronto Sporta Kluba gaidām dāvāto Latvijas karogu. Mācītāja īsie, bet dziļi izjustie un pārdzīvotie vārdi aizkustināja pat visciētāko un dzīves netaisnību norūdītāko sirdi, un lielajā zālē daudziem pār vaigiem ritēja asaras, pieminot dzimteni, mūsu tur palikušos piederīgos un draugus, māc. Čops aicināja gaidas turēt svētu šo karogu, kas viņu rokās simbolizē mīlestību un cīņu par mūsu tautas pastāvēšanu. Dzimtene gaida mūs visus, tā gaida atpakaļ savu brīvības karogu, un tieši šis var būt pirmais, kas plīvos pāri mūsu atbrīvotai dzimtenei.

Toronto Sporta kluba priekšnieks E. Šteinhards karogu nodeva gaidu vadītājai Slavieša kundzei šādiem vārdiem: „Vēl ciešāk, roku rokā saslēdzieties ar sarkanbaltsarkano karogu un savās domās, sirdīs un darbos dedziet Latvijai."

Saņemot karogu, Slavieša kundze solīja to godam turēt un apliecināja, ka gaidas, sekojot savām dzīvēm cīnīsies par mūsu tautas tiesībām un brīvību, lai slavēto karogu varētu pārnest brīvajā un neatkarīgajā dzimtenē."

Pēc vakara garīgās daļas, kurā gaidas un skauti piedalījās ar dziesmām, deklamācijām un mūzikas priekšnesumiem, visi pulcējās pie gaidu klātā bagātīgā groziņu galda. Kopējās dziesmās un rotaļās ikviens jutās pacilāts.

Sportisti skaļiem aplausiem sveica mūsu kādreiz slavenos vieglatlētus — Vili Rozenbergu un Frici Pāvasaru, kas Latviju daudzreiz sekmīgi reprezentējuši valstu sacīkstēs un citos starptautiskos sarīkojumos.

SKAUTU VADĪTĀJU APSPRIEDE

Toronto Sv. Andreja baznīcas telpās 22. decembrī notika Kanadas Jendas skautu vad un v.v. apspriede. Apspriedē piedalījās 7 vadītāj un 7 v.v. Vadītāji pārrunāja dažādus organizācijas jautājumus.

Atzina, ka katram vadītājam, kas ir reiz solījies celt skautismu arī šeit Kanadā būtu jāiedalās mūsu jaunatnes audzināšanas darbā.

LATVIEŠU SKAITS ASV AUG

21. decembrī ar kuģi Ģen. Ballou no Brēmerhāfenas Ņujorkā ieradās:

Jānis un Marija Āboltiņš; Emma un Laima Alzars; Glebs, Klaudija, Valerija un Vladimirs Aņisimovs; Ilga Apse; Voldemārs un Marianna Apsītis; Aleksandrs un Nora Ārgals; Bruno un Tamara Austers; Aleksis Babulis; Izabella Balcers; Imants Baltausis; Edgars Brikovskis; Pauls un Helena Bumbiers; Staņislavs, Biruta, Donāts un Daina Dulevskis; Aleksandrs Ešmits; Voldemārs un Alise Ezers; Natalija Freidenfelds; Staņislavs Ģiplis; Augusts Gregers; Pēteris un Nora Jasinskis; Ariadna Jukmenčuks; Ilmārs Kalots; Arnolds Kalniņš; Aleksandrs, Anna un Viktors Kitta; Konrads, Alise, Andrē un Jānis Klasons; Ādolfs, Ģertrude un Ēriks Lecis; Kārlis Māsmēns; Jānis Miķelsons; Elmārs un Alfreds Ozoliņš; Pēteris un Alvīne Palemanis; Lidija un Dainuvite Pauzers; Verners un Hilda Pašpurs; Zigurds Rinkulis; Bernds un Beatrise Rorpasers; Hugo Rudzītis; Berta Siliņš; Valentins, Valentina un Igors Skribils; Olģerts un Aina Sproģis; Kārlis Svalbe; Gustavs un Ģertrude Viļums; Eliza Zemītis; Kārlis Zēbergs.

BOJĀ GĀJIS LATVIEŠU KARAVĪRS

12. decembrī autokatastrofā Panamā gājis bojā latviešu karavīrs Adriāns Olte. Viņš bija iesaukts ASV bruņotos spēkos un veica militāro dienestu aviācijas bāzē Panamas kanāla zonā. Nelaiķis bija 22 gadi vecs, dzimis Rīgā, beidzis ģimnaziju Eslingenā un pirms divi gadiem iebraucis ASV kopā ar vecākiem un brāli. Viņa tēvs inž. Alfrēds Olte no Ņujorkā. Zārku ar karavīra mirstīgām atliekām pārvedīs ar kuģi uz Ņujorku un apglabās Pinelawn militārā kapsētā.

LATVIEŠU NACIONĀLAM FONDAM SKANDINĀVIJĀ JAUNA VADĪBA

Fonda padomes priekšsēdis Ozols, Artūrs, vicepriekšsēži — Tepfers, Jānis un Bušs, Aleksandrs, sekretārs Pāvulāns, Vilis.

Fonda valde: priekšsēdis doc. Rutkis, Jānis, locekļi: prāv. Sakārnis, Oskars, Andersons, Jānis, Krauklis, Vladislavs, Boriss, Staņislavs, Petrovskis, Kārlis, Rudzītis, Jānis, Ragovskis, Edgars un Talters (ārpus padomes — no DV).

Revīzijas komisijā: Padēls, Arvīds, Blaus, Jānis un Vorkalis, Antons.

KĻŪDAS LABOJUMS

Mūsu laikraksta 23. n-rā ievadā 12. rindā no apakšas jālasa: Asīzes Francis.

ORGANIZĀCIJU PALĪDZĪBA

Organizāciju palīdzība Ziemsvētkos — sūtot Vācijā aprūpējamiem tieši, pēc saņemtiem pārskatiem uz š. g. 19. decembri:

Lakevjū Latv. Dievkalp. Kopa — archibīskapa tēvam $60.00; Vašingtonas Ev. Lut. Draudze — Vācijai 350 apģērba gabali un apavi; Vilimantikas Ev. Lut. Draudze — Sanatorijām un inv. $116.27; Kirkland Lake Latv. Kopa Kanadā — 3 aprūpējamiem $30.00; Indianapoles Latv. Ev. Lut. Draudze — Veco ļaužu mītnēm un inv. $46.25; Filadelfijas Latv. Sv. Jāņa draudze — Archibīskapa tēvam un 12 apr. $250.00; DV Klīvlandes kopa — aprūpējamiem 3 pakas; Senatobijas Latv. Ev. Lut. draudze — Archibīskapa tēvam $50.00; Laikraksts Laiks — L 15. dec. Nr. kopsavilkums $128.20; Deitonas Ev. Lut. bazn. dievkalp. kopa — (A. Dzirne personīgi) $5; Bukskauntijas Latviešu Ev. Lut. draudze — 5 aprūpējamiem $100.00. Kopā $885.72 un 3 pakas un 350 drēbju gab.

Atsevišķo personu palīdzība — sūtot Vācijā aprūpējamiem tautiešiem tieši pēc saņemtiem datiem uz 19. decembri:

E. Zariņa, 3 grāmatas; A. Dambergs 2 saiņi; A. Folks 1 sainis; L. Feldmanis 1 sainis; H. Ansons 3 saiņi; A. Buža 1; L. un J. Cughaus 4; N. Janševska 1; T. Kreišmane un citi taut. 1; A. Krūmiņa 2; A. Bērziņš 1; R. Smits 1; A. Roze un F. Ivanovs 1; A. Stankēvics 1; A. Kampars 2; A. Klāvsons 2; V. Ozols 1; K. Zariņš, Bedeļu ģim. 3; K. Baltpurviņš 2. Kopā 30 saiņi un 3 grāmatas.

A. Liepiņš $5.00; A. Mastiņa $5; Dr. V. Aizkrauklis $10.00; I. Ziemelis ar paz. $25.00; A. Gulbja k. ar paz. $25.00; A. Stube $5.00; E. un L. Sakārņi $30.00; R. Kelpe $20.00; E. Ozols $16.00; A. O. Apsītis $5.00, (sūta reg. Bedeļu ģim.); J. Cermaks $10.00; V. Balodis un citi $19.00; R. Zauls (inv.) $5.00; A. Banga — atbalsta 4 ģimenes regulāri; V. Grozgalvis $3.00 (Francijai); J. Auseklis $20.00; M. Kurins $25.00; Kopā $233.00; organizāciju zied. $885.72; DV Pārstāvība ASV $2736.74; Aprūpes birojs $661.76; Venecuēla $101.50. Pavisam kopā uz Vāciju nosūtīts Ziemassvētkos $4618.72.

Uz Austriju $250.00; saiņi 33; grāmatas 3; drēbes 350 gabali.

DV izmaksas Ziemassvētkos Sav. Valstīs $490.00.

Cik mums zināms, tad daudzas organizācijas, draudzes un kopas vēl pašreiz tikai noslēdz savus aprūpes pārskatus, tos publicēsim pēc Jaungada, kad būsim saņēmuši no Vācijas arī ziedojumu sadales pārskatus.

Lai mūsu sirsnīgs paldies visiem atsaucīgiem ziedotājiem, kuŗu sirds siltums ļāvis sagādāt šīs svētku balvas mūsu tautiešiem Vācijā, Austrijā un ASV.

ALA Aprūpes Birojs

JAUNATNES KURSI

TL B-bas Jaunatnes kursi 1952. g. 6. janvārī uzsāk 2. mācības pusgadu. Darbosies sekojoši lektori: Latviešu val. praktiskā mācība skolot. M. Udrovska; Tautas atmodas laikmets latviešu literātūrā — Dr. phil. H. Tichovskis; Latvijas jauno laiku vēsture — mag. hist. Ang. Gailīte; Latvijas senvēsture — M.A. F. Bregžis; Latvijas saimnieciskā ģeografija — mag. iur. J. Jakāns, rokdarbi un latvju raksti — skolot. Andersone; Latv. etnografija — red. B. Senkēviča; Latv. tautas dziesmas — skol. insp. J. Mežaks; Latv. dejas — skolot. I. Ķeniņa; Paredzēts īss kurss latv. mākslas un mūzikas vēsturē.

Dzīves mācībā un latviešu gara dzīves problēmu lekciju ciklā atsevišķas lekcijas, sākot ar janvāra mēnesi, nolasīs prof. Dr. Žubeckis, red. Dr. iur. H. Vītols, prof. Dr. phil. B. Kokins, mācītājs mag. theol. A. Lūsis, māc. mag. theol. A. Čops, mag. iur. K. Kampe, mag. iur. V. Upeslācis, mag. math. F. Gailītis, LNAK valdes loc. J. Dreimanis, fotogr. amata meist. J. Kreilis un citi. Lekcijas būs savlaicīgi izziņotas. Visi tautieši laipni lūgti apmeklēt lekcijas, uz vēlēšanos var klausīties arī parastos mācību priekšmetus. Kursanti, kas iepriekšējā pusgadā dažādu iemeslu dēļ nevarēja kursus apmeklēt, lūgti ierasties mācībās, jo kursi turpmāk notiks svētdienas vakaros no pl. 6.30-9.25, TLB telpās, 198 Osler ielā.

NODIBINĀTA TAUTAS AUGSTSKOLA ČIKAGĀ

Otto Krolla mākslas aģentūras iniciātīvā, Čikagā, 12. decembrī notika Tautas augstskolas dibināšanas sanāksme. Sanāksmes dalībnieki vienbalsīgi atzina Tautas augstskolas vajadzību, jo tā dotu iespēju čikagiešiem lietderīgāk izmantot brīvo laiku zināšanu papildināšanai. Par Tautas augstskolas vadītāju ievēlēja O. Krollu, bet rīc. komitejā: H. Kreiceru, J. Klīdzēju, J. Rītiņu, Cedriņu, V. Landmani un O. Gulbi.

Par lektoriem aicināti: E. Aistars, H. Kreicers, A. Ozoliņa, H. Riekstiņš, Dr. N. Vētra, Dr. Roze, A. Būmanis, A. Priedītis, P. Rožlapa, J. Kalniņš, J. Klīdzējs, A. J. Kalniņš, Ed. Ramats, Cedriņš, V. Landmanis, A. Raidonis, J. Strods, O. Gulbis. Paredzēts pieaicināt vēl citus. Lekcijas notiks Hull House telpās (800 So Halsted St.). Attiecīgo lektoru priekšlasījumu tematus un lekciju laiku un vietu iepriekš izziņos. Augstskolas atklāšana paredzēta 1952. g. janvārī.

YMCA'S KLUBA EGLĪTE

Gaišajā, glīti dekorētajā lielajā YMCAs zālē 16. decembrī pulcējās prāvs latviešu un sporta darbinieku skaits. Starp pieaugušajiem bieži bija redzamas arī gaišas un tumšas meiteņu un zēnu galviņas.

Svētbrīdi vadīja māc. A. Lūsis un savā svētrunā nozīmīgi salīdzināja mūsu Pestītāja kluso pasaulē nākšanu ar skaļo troksni, kādu saceltu nejauša kaŗa izcelšanās ar varmācību un posta sekām.

Mazie ar lielu interesi noskatījās ar pašu spēkiem uzvesto Pīkstītes slimību, bet J. Lūša ar apdāvināta bērna māku nodeklamēta Zaķu kauja pat lielajos izraisīja dzīvu un pelnītu atzīšanu.

Neparedzēts, bet ļoti patīkams pārsteigums bija mūsu operdziedoņa basa J. Niedras uzstāšanās ar dažām operu ārijām, pie kam J. Kalniņa Esam lielķēniņa dēli nācās atkārtot.

Pie glīti klātiem galdiem viesi jutās omulīgi, iebaudot tēju un noklausoties jautros priekšnemumos un kuplejās. Namatēvam kluba pr-kam Ž. Zentiņam kā atzinību Latviešu Sporta Apvienības kongresa pilnvarots R. Plūme pasniedza albumu glītā ādas izstrādājumā.

SPORTISTU EGLĪTE

Montreālas latviešu sporta kopa 17. decembrī rīkoja eglītes vakaru. Vakara svinības ievadīja māc. A. Gaudiņš ar eglītes vakara svētrunu. Pēc svētbrīža sportisti un viesi pulcējās ap bagātīgi klātajiem galdiem, par kuru sagatavošanu bija rūpējusies šī vakara mājasmāte vingrotāju grupas vad. Pinkas k-dze.

Sporta kopas vad. J. Lukstiņš savā vēlējumā sportistiem Ziemassvētkos un Jaunajā gadā izteica cerību, ka šādu tradiciju latvieši piekops joprojām un arī nākošajā gadā pulcēsies tikpat kuplā skaitā eglītes vakarā. Svētku un Jaunā gada vēlējumus sportistiem nesa konsuls V. Tomsons, MLPB-bas pr-ks O. Vīndedzis un DV saimes vārdā sveica O. Klavenieks.

Vakara viesi un sportisti kavējās tautiskās dejās un rotaļās līdz vēlai stundai.

Šis jaukais un labi noorganizētais vakars paliks sportistiem un viesiem ilgā atmiņā.

O. K.

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

IELŪGUMS

Šī ir tā svinīgā nakts,
Kad, zinot ceļu un stundu,
Sanāk varoņu pulks
Brāļu kapos uz jundu.

Daugavas Vanagu kopa Klīvlandē kopīgi ar Latviešu biedrību, Klīvlandes latviešu Ev.-Lut. draudzi un Latviešu veco strēlnieku biedrības pilnvaroto Ohaio valstī laipni Jūs lūdz pagodināt ar savu klātbūtni latviešu strēlnieku Ziemsvētku kauju atceri 1952. gada 6. janvārī, plkst. 5.00 p.p. Čechu Sokol kluba mājas 3. stāva zālē, 4313 Clark Ave.

Programmā: 1) Svētbrīdis, 2) referāts, 3) mūzikāli un vokāli priekšnesumi.

Ieeja brīva. Programmas pret labprātīgiem ziedojumiem. Atlikums trūcīgo tautiešu atbalstam.

Rīcības komiteja.

KULTŪRAS DIENA

1952. gada 26. janvārī Jaunatnes kursi rīko Toronto Sv. Andreja baznīcas telpās Latviešu kultūras dienu. Paredzēts māc. A. Lūša priekšlasījums, mākslinieku un kursantu priekšnesumi, latviešu grāmatu izstāde—galds etc.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Ņujorkas Latv. draudzes Palīdzības fondā līdz šim ienācis $2.353. Izdots pabalstos un aizdevumos — $679. Tautiešiem uz Vāciju nosūtīti 12 sainīši ar drēbām, apaviem un pārtiku. Uz Ziemassvētkiem naudā nosūtīts atbalsts 19 atsevišķām personām Vācijā, katrai pa 10 dol. Kādai TBC sanatorijai nosūtīti 30 dol. Ar svētku balvām iepriecināti aizturētie tautieši Ellisa salā. Latvijas valstssvētku dievkalpojumā 18. novembrī speciālā kollektē ieņemts $275. Puse no šīs summas izlietota palīdzības darbam Vācijā ar Palīdzības fonda starpniecību. Otra puse nodota archibīskapa rīcībā.

*

Ņujorkas gleznotāju izstāde draudzes namā, 546 Second St., Bruklīnā, pagarināta uz dažām nedēļām. Pēdējā laikā izstādi apmeklējuši daudzi latvieši, kas iebraukuši no citām pilsētām.

Daiļamatniecības stends, kas bija novietots Starptautiskajā sieviešu izstādē, pārvests uz draudzes namu, kur tagad var iegādāties un pasūtināt latviskās piemiņas lietas.

*

Klīvlendas Parmas baznīcas latv. draudze rīko Ziemassvētku kauju atceres vakaru 5. janv., pl. 7.30 vakarā. Sokolu zālē. Garīgo aktu vadīs mācītājs K. Sautiņš, referātu nolasīs vecais strēlnieks agr. R. Krūmiņš.

DETROITĀ

Latviešu svētdienas skolas Ziemassvētku eglītes sarīkojumu, 16. dec., Salem baznīcas telpās, ievadīja māc. Birmbaums ar dievvārdiem.

Bērnus un kuplā skaitā sanākušos tautiešus uzrunāja skolas vadītājs A. Neparts. Sekoja sarīkojuma programma. Uzstājās svētdienas skolas bērni ar deklamācijām, solo dziesmu, klavieŗu un vijoles solo priekšnesumiem, dzīvām bildēm un runas koŗiem, ar V. Moras, I. Kalnāres, E. Ķezberes, K. Zāles un V. Mežezera dzeju fragmentiem.

Klausītājus jo patīkami iepriecināja mazo grupas — Ziemassvētki latviešu tautas dziesmās.

Arī Ziemassvētku vecītis bij patīkami pārsteigts, redzot, ka šogad skolas bērnu ir 3 reiz vairāk, kā pag. svētkos. Tas ir skolas vadītāja A. Neparta un skolotāju Sīpola, Ozoliņas, Vīksnes, Grauda, Circeņa, Abermaņa, Zariņa un Mičuļa nopelns, kas ar sirdi nodevušies iesāktam skolas darbam un šī sarīkojuma sagatavošanai. Katrs bērns saņēma vērtīgu sainīti, kas sagādāts ar draudzes un apvienības līdzekļiem. Ziemassvētku vecītis nebija aizmirsis apdāvināt arī latviešu labvēļus, mācītājus Vulfu un Pretzlavu, pēdējam pasniedzot Fr. Banges gleznu.

Ls

*

Lai saglabātu latviskās tradicijas, mūsu trimdas saimē notiek dažādi sarīkojumi un sanāksmes pieaugušiem, bet ļoti reti ir kāds sarīkojums bērniem. Nebūtu jāaizmirst, ka mūsu jauno un visjaunāko paaudzi visvairāk apdraud svešās ietekmes, tādēļ šai paaudzei būtu veltījama lielāka vērība. Ar atzinību jāpiemin Ņujorkas latviešu draudzes Ziemassvētku eglītes sarīkojums bērniem 23. decembrī Bēthovena zālē. Par to draudzei bija pateicīgi bērni un bērnu vecāki. Mācītājs, draudzes dāmu komiteja un svētdienas skolu skolotāji nebija taupījuši pūļu, lai mazo apmeklētāju plašā saime justos labi.

Sarīkojumu ievadīja svētbrīdis, ko vadīja mācītājs A. Ozols. Tad sākās bērnu priekšnesumi, ko bija sagatavojušas Bruklinas un Bronksas svētdienas skolas. Pēc priekšnesumiem ar gavilēm sagaidīts ieradās Ziemassvētku vecis, kuŗa balss bija apbrīnojami līdzīga Anša Mitrēvica balsij. Vecītim bija dāvanas katram bērnam. Tad mazie apmeklētāji sēdās pie azaida galdiem. Pēc tam, mazie ar lielu aizrautību nodevās rotaļām un dejām, latviešu tautas dziesmu pavadībā. Bija ieradušies ap 350 bērnu ar saviem vecākiem.

*

„Šarlotē N. C. Šarlotes Latviešu Nacionālās kopas rīkotā Ziemassvētku eglīte notika svētdien, š. g. 23. decembrī, Sv. Jāņa bapt. baznīcā. Dievkalpojumu vadīja māc. A. Usis, piedaloties māc. V. Liventālam un māc. R. Elksnim. Pēc dievkalpojuma — eglīte un bērnu apdāvināšana. Svētku sirsnībā tautieši pavadīja dažas stundas.

Nacionālā kopa 1952. g. 2. janvārī rīko veco strēlnieku dienu. Paredzēts J. Ezergaiļa referāts — „Strēlnieki Ložmetēju kalnā" un mūzikāli priekšnesumi.

DAUGAVAS VANAGI

ASV

VIENAS STUNDAS ALGAS

ziedotāju saraksta 5. turpinājums:

Kaņeponis Jānis; Zirnis Gaida; Ikstrums Jānis; Balodis R.;

Redingas pilsētas un apkārtnes latvieši: Bērziņš V.; Silis Kārlis; Bērziņš Anna; Kalniņš Pēteris; Rukuts V.; Lejiņš Adolfs; Belovs Zigmunds; Gerliņš Teodors; Rubenis Zelma; Rubenis Pēteris; Bindemanis Alma; Treibergs Arnolds; Spilve Roberts; Gerliņš Valdemārs; Linauts Leonīds; Zuiko Milda; Tiltiņš Zenta; Kaņiers Erna; Moruss Oskars, D. P.; Pladers Alfrēds.

Indianapoles tautieši: Gžibovskis J.; Rudzāts A.; Vaičukas P.; Caune Viļums; Taube Olga; Rūsa E. mācītājs; Dzelzītis J. A.; Dzelzītis Juris; Zēbergs Anna; Zēbergs Sarmīte; Ramanis K.; Trokša A.; Vanags Kārlis; Vanags Alise; Vinters Ed.; Irbe M.; Tālbergs K.; Šūmanis Jūlijs; Šūmanis Fridrichs; Jansons Marija; Jansons Žanis; Liepiņš Ed.; Lazdiņš Zenta; Lazdiņš Jānis; Nesaule P., mācītājs; Subris J. Dr. vet.; Brikmanis A.; Dombrovs O.; Pilsums Bruno; Vanags Gunārs.

DV Pārstāvība ASV

PATEICĪBA

DV Pārstāvība ASV savā un aprūpējamo tautiešu vārdā izsaka sirsnīgu pateicību Aiovas latviešu biedrībai par $115.50 ziedojumu kaŗa invalidu un trūcīgo tautiešu atbalstam, kas ir skaidrs atlikums no 18. novembra svinību ienākumiem.

DV Pārstāvība ASV

PILNSAPULCE

19. dec. DV Apvienības Bostonas nodaļā notika kārtējā pilnsapulce. Nodaļas pr-ks V. Antiņš sniedza pārskatu par pēdējo 2 mēnešu darbu. Rīkots Mārtiņa vakars kopā ar ALTS, red. O. Akmentiņa referāts par pirmiem latviešu ieceļotājiem Bostonā. Eglītes vietā Ziemassvētku vecītis šogad bērnus apmeklēs mājās, jo nemīlīgais klimats var kaitēt viņu veselībai. Uz DV aicinājumu ziedot Ziemassvētkos trūcīgiem tautiešiem, atsaukušies vairāki. Rūpnieks Hiršs ar kundzi atsūtījuši 50 dolaru, bet kopā ar citiem ienācis pāri par 100 dol. Pie DVA Bostonas nodaļas nodibināta deju kopa — Daugavas Vanagi, kas uzstājas ar dejām pie amerikāņiem. Strēlnieku dienā par referentu aicināts plkv.-ltn. Edv. Mednis.

Pārrunājot kandidātu uzstādīšanu DV organizācijas vadībai, nolēma nosūtīt plkv. Janumam simpatiju apliecinājumu. Interesantas debates radās sakarā ar DV politiskās stājas jautājumu. Kādu politisku platformu DV uzņemsies, par to vēl pāragri runāt, nolēma sekot laikraksta Latvija Amerikā politiskām diskusijām. Vairāki runātāji ieteica, ka DV katrā ziņā bez aprūpes darba jāveic arī politiskas audzināšanas darbs, lai tā jaunatnes daļa, kas Latvijā nepaspēja politiski darboties, atgriežoties brīvajā dzimtenē, nebūtu politiski analfabēti. Kā destruktīvu parādību latviešu emigrantu dzīvē Amerikā konstatēja laikr. Laiks nostāju. Kāds pazīstams skolu darbinieks D. šo laikrakstu ieskatīja citējot piemērus par anarchistisku kas kaitīgs un apdraud latviešu nacionāla darba turpināšanu svešumā.

Sanāksmes beigu daļā, vienbalsīgi pieņēma lēmumu ierosināt iecelt Dr. A. Valdmani par DV goda biedru, uzsveŗot viņa nopelnus latviešu leģionāru atbrīvošanā no gūsta.

-iņš

ZIEDOJUMI

Tautieši, kas ziedojuši Ziemassvētku akcijas ietvaros, sākot no š. g. 1. novembra līdz 6. decembrim. (Turpinājums)

Kupšis Fr. $5.00; Balks A. $12.00; Ekševics V. $10.00; Bekere A. $5; Zaube A. $2.00; Bundža K. $5.00; Rozentāle M. $5.00; Ērglis L. $10; Leitis P. $3.00; Brīvkalns T. $10.00; Lešinskis N. $5.00; Spunde V. $1; Mellups R. $1.00; Mednis E. $5.00; Lazdiņš A. $5.00; Heniņš A. $3.00; Kalniņš A. $3.00; Riduss A. $3.00; Riduss L. $3.00; Gaumings J. $10; Janševska N. $5.00; Blūms J. $3.00; Saulājs J. $5.00; Kaņeponis J. $5; Kaņeponis J. $10.00; Jaunzems V. $5.00; Šneiders E. $10.00; DV Apv. Harrisburgā: Kauķis J. $2.00; Abele R. $1.00; Bērziņš J. $2.00; Bērziņš E. $2.00 Bērziņš M. $1.00; Bērziņa M. $1.00; DV pilnvarotais H. Zibners Ohio: Grīns M. $1; Geidans K. $1.00; Geidans A. $1.00; Zibners H. $2.00; Grīns Milda $5.00; Tūters Ed. $1.00; Vilbergs A. $3.00; Eglājs $6.00; Neimanis A. $5.00; Wisul Z. $1.00; Kusins J. $5.00; Vānaga M. $5.00; Martinsons A. $10.00; Tobisi O. un O. $10.00; Bedrīte F. $20.00; Blats J. $5.00; Lediņš P. $5.00; Aboliņa M. $5.00; Janieka R. $5.00; Grīnvalds K. $5.00; Krese Rūd. $5.00; Vagners M. un A. $10.00; Sproģis J. $5.00; Skrodelis A. $2.00; Bruzilis J. $1.00; Lācis A. $1.00; Zaķis A $5.00; Liepiņš J. $1.00; Kļaviņš M. $5.00; Lagzdiņš $3.00; Bruzilis G. $1.00.

DV pilnvarotam T. Novickim, Sirakūzās: Šulcs Inara $3.00; Novickis Teobalds $2.00; DV Apv. Baltimore: Detlavs Kārlis $5.00; Ozoliņš Alfr. $3.00; Ziemelis Līga 50c; Suips Rūd. $2.00; Vilde Marija $1; Ozoliņš Elma $1.00; Ziemelis Merija $1.00; Jankovičs Valters $1.00; Pelšers A. $1.00; Rolle V. $5.00; Zaķis Alma $1.00; Lūsis D. $1.00; Venteris Jānis $1.00; Lagzdiņš G. $1.00; Jesiks Krišs $1.00; Blūms Krišs $1.00; Minka Kārlis $1.00; Bičulis Jānis $3.00; Skuja Jānis $2.00; DV kopai Redingā; Zuiko Milda $3.00; Sīlis Kārlis $5.00; Bērziņš Jānis V. $5.00; Linauts Leonīds $2.00; Rukuts Pēteris $1.00;

(Nobeigums 6. lpp.)

LONDONAS AVĪZE

Vērojumi rāda, ka sabiedriskā darbā jāsastopas ar četriem raksturīgiem cilvēku nogrupējumiem: 1) tie, kas paši strādā sabiedrisku darbu un ļauj to darīt arī citiem; 2) tie, kas paši nestrādā sabiedrisku darbu, bet ļauj to darīt citiem; 3) tie, kas paši strādā sabiedrisku darbu, bet neļauj to darīt citiem, un 4) tie, kas paši nestrādā sabiedrisku darbu un neļauj to darīt arī citiem.

Pirmās grupas darbinieki jāatzīst par ļoti pozitīviem, un varam tikai vēlēties, lai šādu cilvēku mūsu vidū būtu jo vairāk.

Otrās grupas cilvēki sabiedriskā dzīvē nenodara nekādu tiešu ļaunumu, bet, atturēdamies no aktīvā darba, samazina vienīgi cīnītāju kopskaitu. Tādēļ šo personu izturēšanos nevaram uzskatīt par pārāk negatīvu, izņemot gadījumus, kad pēdējie panākumi atkarājas no darītāju daudzuma.

Trešās grupas darbinieki strādā gan paši, bet savā darbā vienmēr ietilpina arī cīņu pret ikvienu, kas līdzīgi viņiem uzdrošinājies ķerties pie kāda sabiedriska darba. Tā neizbēgami rodas dažādi asumi un nepārtraukti strīdi, jo no darba atstumtie ir spiesti savu sabiedriskajam darbam paredzēto enerģiju patērēt neauglīgās cīņās ar iedomīgo darītāju. Bez tam šāds vienpersonīgais darba darītājs parasti ir par vāju, lai veiktu visus darbus, kas apmierinātu vairākuma gribu. Šādos gadījumos ir jau vērojamas arī zināmas diktātūras pazīmes, un, mēs zinām, ka diktātors iedzen gan bijību ar draudiem un varu, bet nekad neiegūst patiesu cieņu un simpātijas, ko sastopam sabiedriskā darbā, kas balstās uz pašdisciplīnu un godprātību. Tādēļ trešās grupas cilvēki, par spīti tam, ka viņi paši strādā, tomēr nodara nesamērīgi lielāku ļaunumu, nekā to spēj atsvērt ar savu individuālo darbu.

Ceturtā grupā ietilpstošie cilvēki sabiedriskajā dzīvē nodara vislielāko ļaunumu. Tie palaikam pēc sava rakstura ir neuzņēmīgi, bailīgi un glēvi un vienmēr izvairās no katras atbildības, motivējot aizvien savu rīcību ar personīgās dzīves darīšanām un laika trūkumu. Turpretim, šiem pašiem cilvēkiem laika un pacietības nekad nepietrūkst, kad vajag „iegriezt" darba darītājiem, ārdīt jau padarīto vai uzsākto. Nav noliedzams, ka tieši šīs grupas cilvēkus izmanto arī mūsu pretinieki, lai dezorganizētu un grautu mūsu sabiedrisko dzīvi un padarītu mūs nespējīgus vienotai cīņai pret sarkano iznīcību.

Cīņa par mūsu dzimtenes aizstāvēšanu sākās, kad bijām vēl savās mājās; cīņa par tās atgūšanu turpinās nepārtraukti vēl tagad, un drīz sāksies šīs cīņas izšķirīgais posms, kur jābūt apvienotiem visiem mūsu spēkiem, kādēļ jau tagad mums ir jābūt skaidrībā par to, pie kuras no minētajām grupām katrs piederam.

Kārto bēgļu jautājumu

Novembra beigās uz ASV ierosinājumu Briselē sanāca izceļošanā un ieceļošanā ieinteresētu 23 valstu pārstāvji, lai lemtu par jaunas organizācijas dibināšanu, kas turpinātu bēgļu un emigrantu izvietošanu. Pēc ASV izstrādātā projekta organizācija pārņemtu IRO rīcībā vēl esošos divpadsmit bēgļu pārvadāšanai pielāgotos kuģus un pilnīgi izmantojot to celtspēju vienā gadā laikā uz dažādām zemēm varētu pārvest ap 115.000 personu, kam pēc stāšanās darbā būtu jāatmaksā ceļa izdevumi, jo brīvs ceļš paredzēts tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos. Izceļotājiem, saprotams, jāatbilst ieceļošanas zemes prasībām, un jaunā organizācija nav domāta kā IRO aprūpes turpinātāja, bet kā transporta pasākums, kas rūpētos arī par visām formālitātēm pirms kuģī kāpšanas.

Konference turpinājās desmit dienas. Pēc jaunās organizācijas pamatprincipu pieņemšanas tā 6. decembrī Briselē atklāja savu pirmo sesiju. Līdz šim dalību pieteikušās sešpadsmit valstis — ASV, Austrālija, Austrija, Beļģija, Bolīvija, Brazilija, Čile, Francija, Grieķija, Holande, Itālija, Kanada, Luksemburga, Šveice, Turcija un Vācija, bet sagaidāms, ka galīgais skaits būšot ap 21. Nosaukums iznācis pagarš: Provisional Intergovernmental Committee for the Movement of Migrants from Europe, un tā nav pakļauta Apvienotām Nācijām, Organizācijas izveidošanas darbus pagaidām vadīšot amerikānis G. I. Vorrens (Warren) un beļģis F. Lēmans (Leeman), bet par to vietnieku iecelts līdzšinējais IRO ģenerāldirektora pal. P. Jakobsens (Jacobsen); un par tās sēdekli pagaidām izraudzīta Ženēva, kur februāra sākumā paredzēta tās otrā sesija. Komiteja oficiāli sākšot darboties ap 1. februāri.

Otrs institūts, kur redzamas daudzas pazīstamas personas, ir Apvienoto Nāciju Bēgļu augstais komisāriāts, kas pārņēmis IRO darbinieku daļu un kura 15 valstu pārstāvju Padomdevēja komiteja arī noturēja šinīs dienās Ženēvā savu pirmo sesiju. Svarīgākie darba kārtības jautājumi bija līdzekļu sagādāšanas iespējas bezizejas stāvoklī esošu bēgļu aprūpei, asimilēšanās veicināšana un tiesīgums uz BAK'a aizsardzību. Šinī sanāksmē no jauna izpaudās amerikāņu un franču noraidīgā izturēšanās pret BAK'u, holandieti Van Heuven Goedhart'u.

BAK'am ir tikai politiskās un tiesiskās aizsardzības uzdevumi, un tā paredzēto vienpadsmit pārstāvju iecelšanu dažādās valstīs apdraud tā iesniegtā 800.000 dolaru lielā budžeta liktenis, jo AN budžeta komisija atbalsta tikai 500.000 dolaru atvēlēšanu. Padomdevēja komiteja atzina, ka budžeta lietās tai neesot ko runāt līdzi.

Komiteja pieņēma zināšanai, ka BAK's nodomājis prasīt AN piekrišanu līdzekļu sagādes akcijai aprūpes vajadzībām, tāpat arī viņa apsvērums, ka visiem spēkiem jāatbalsta neizvietoto bēgļu iekļaušana attiecīgās zemes saimniecībā.

BAK's ziņoja par nevienādu pieeju bēgļa statusa atzīšanai, dažas valstis esot par vienveidotu mērauklu, citas turpretī domājot, ka tā viņu iekšējā darīšana, ko atzīt par bēgli, ko ne. Komiteja aicināja BAK'u turpināt šī jautājuma pētīšanu.

Garākas debates risinājās sakarā ar BAK'a prasību, ka tam pienāktos līdzrunāšanas tiesības visur, kur lems par emigrācijas lietām, jo viņš esot vienīgais bēgļu aizstāvis un pārstāvis. Ja viņam šādas tiesības nedotu, bēgļi justos ļoti vīlušies, un to izredzes uz izceļošanu noslīdētu pēdējā vietā. Beigās komiteja atzina, ka nepieciešama cieša sadarbība.

Pretēji IRO ģenerālpadomes sesijām, kur dzirdami daudzi administrācijas darba slavinājumi, šī konference noritēja diezgan saspīlētā atmosfērā un BAK'am nebija no tās daudz prieka. Aprūpes maizes klaipa vietā bēglis ar BAK'a posteņa nodibināšanu ir saņēmis tiesiskās aizsardzības druskas, teica Brīvprātīgo palīdzības organizāciju apvienības prezidents E. Rees, un ja nebūs BAK'a pārstāvju uz vietām, kāda ieceļošanai viņu zemē starp citu arī franči vēl nav piekrituši, visam šim iestādījumam nebūs lielas nozīmes. Delegātu vienā daļā savu rezervēto nostāju motivēja ar to, ka par bēgļu jautājumu tuvākā nākotnē spriedīs Apvienoto Nāciju pilnsapulce Parīzē, citi domāja, ka taisni tāpēc šeit būtu jāpieņem noteikti lēmumi, lai BAK'am būtu vieglāki aizstāvēt savas prasības pilnsapulcē. AN budžeta projektā nav paredzēti nekādi līdzekļi bēgļu materiālai aprūpei, nav arī domāšanas, kā tādus piešķirs, un viss, ko varam sagaidīt, ir dažādi labi vēlējumi darīt visu iespējamo bēgļu stāvokļa atvieglošanai. Tad jau Briselē nodibinātais ceļojumu birojs ir vismaz kaut kas konkrēts.

1951. g. 1. decembrī.

A. Skrēbers

A. Kaupiņš

DZEJNIEKS — CĪNĪTĀJS PAR TAUTAS BRĪVĪBU

Vēstures tecējumā mūsu tautas nebaltās dienās dzejnieks arvienu ir bijis savas tautas bezbailīgs iedvesmotājs un aicinātājs cīņā pret apspiedējiem, cīņā par brīvību un labāku nākotni. Lai atceramies Auseki, Pumpuru, Raini u. c. nesaudzīgus un drošsirdīgus cīnītājus, kas nebaidījās no svešo varu vajāšanām un bargiem sodiem. Tautas posta un ciešanu dienās rakstnieki deva tautai darbus, kuros katrs vārds, katrs teikums bija saucienš cīņai un izturībai, pašuzupurēšanās drosmei un varonībai. Viņi dziļi pārdzīvoja savas tautas ciešanas un šo pārdzīvojumu rezultātā dzima spēcīgi cīņas un patriotisma apgaroti darbi. Īsts savas tautas rakstnieks ir nesaraujami saistīts ar savas tautas likteņiem, ciešanām un priekiem, bailām un nebailām dienām, pārdzīvojot visu dziļāk un traģiskāk par caurmēra cilvēku. Šo pārdzīvojumu ietekmē rakstnieks kļūst par cīnītāju, izvēloties sev piemērotāku cīņas ieroci: mākslas darbu vai publicistiku.

Mūsu tauta vienmēr ir klausījusi savu dzejnieku aicinājumam, nesot smagus upurus savu mērķu īstenošanai. Dzejnieku iedvesmē veidojušies varoņi, kas veikuši slavenus darbus savas tautas un zemes labā.

Tā tas ir bijis tad, kad dzejnieki bija savas tautas vidū vai kad viņu balsis netraucēti varēja aizsniegt dzimteni. Šodien apstākļi ir citādi. Mūsu tauta šais traģiskajās dienās ir sadrumstalota un izmētāta plašajā pasaulē. Pie dzimtenē palikušajiem, kas vislielāko ciešanu piemeklēti un atrodas tuvu iznīkumam, dzejnieku spēcinātājs vārds neaizkļūst. Tautieši ar dzelzs aizkaru atstāti likteņa varā, un tāpēc viņu ciešanas ir neizmērojamas.

Dzejnieks šodien nevar dot savai tautai dzimtenē garīgu atbalstu liktenīgo pārbaudījumu pārvarēšanai, stiprināt to izturībā un paļāvībā rītdienai. — Tomēr maza iespēja rodas, izmantojot Amerikas Balss pārraidījumus. Bez šaubām, tas prasa varonību un ziedošanos arī no mūsu dzejnieku puses, jo iespējama varbūtība pret viņu tuviniekiem dzimtenē. Bet vai tad ir jebkad kas sasniegts vai izcīnīts bez ziedošanās un varonības? Ja vispārī mēs varam kaut ko izcīnīt un būt kam derīgi šajās liktenīgajās dienās, tad vienīgi kā varoņi. Mūsu vēstures izcilākās lappuses uzrakstījuši tikai varoņi. Lielu piemeklējumu dienās tautas skati vairāk kā jebkad vērsti uz saviem dzejniekiem.

Katrs dzejnieks pats labāk zinās, kuri ieroči viņam asāki un labāk piemēroti. Pati cīņa palīdzēs izvēlēties labākos un tos asinās.

Latviešu lauksaimnieks Kanadā

Kanadas latviešu agronomu kopas rīkotajā referāta un pārrunu vakarā sestdien, 8. dec., DV mītnē Toronto bija sapulcējies prāvs skaits interesentu. Par savu praktisko pieredzi Kanadas lauksaimniecībā referēja A. Apse, kas Latvijā studējis lauksaimniecību un bijis arī praktisks lauksaimnieks. Tagad Kanadā viņš atkal uzsācis saimniekot.

Apse pirms 2 g. ieradies Kanadā no Zviedrijas un tūlīt nopircis 100 akru farmu. Sākumā trūcis naudas inventāra iegādei un saimniecības uzsākšanai. Tādēļ viņš kādu laiku vēl strādāja mechaniskā darbnīcā Toronto. Paralleli darbam pilsētā Apse apsaimniekoja arī savu farmu. Visus zemes apstrādāšanas darbus sākumā izdevis par naudu kaimiņiem. Audzējis linsēklas un labību. Ticis pie nepieciešamā inventāra, viņš darbu pilsētā pametis un pārgājis dzīvot pastāvīgi savā saimniecībā nu jau vairāk kā gadu.

Šoruden viņš nopircis vēl otru lielāku farmu pirmās tuvumā. Tajā apgabalā, kur viņš saimnieko, ir jau vairāki latviešu lauksaimnieki. Pavisam tuvs kaimiņš ir pirmais latviešu lauksaimnieks Kanadā Mārtiņš Jakovičs. Tālāk ir Goba, Fedorovs Uļuks. Šoruden tajā apgabalā farmas nopirka arī agr. V. Barševskis un stud. agr. N. Boriss.

Referents pastāstīja galvenos vilcienos par saimniecību pirkšanu un apsaimniekošanu. Pēc viņa domām, nav ieteicams latviešiem pirkt lētās pamestās farmas attālos apgabalos. Ir svarīgi būt lielākā latviešu centra tuvumā. Principā būtu vēlams pirkt vairākiem latviešu lauksaimniekiem saimniecības vienā apgabalā, bet nav ieteicams to darīt vairākiem reizē. Šo apstākli vietējie varētu izmantot cenu paceļšanai.

Vēlams pirkt farmu tuvāk ceļiem, kurus ziemā atbrīvo no sniega. Ja farma atrodas tāda ceļa malā, tās cena ir augstāka, bet ja tā atrodas jau kaut vienu jūdzi nost, tad cena ir ievērojamāki zemāka.

Pēdējās ir izdevīgākas cenu ziņā, un arī satiksmē lielu grūtību nav.

Pērkot farmu, pirkšanas-pārdošanas līgumā jāpiemin viss, ko pērk. Pretējā gadījumā vēlāk var rasties pārsteigumi.

Viss, kas pārvietojams kā krāsnis, cāļu mājiņas u.c., īpašnieks aizved projām, ja par tiem nekas nav minēts līgumā. Tāda esot šīs zemes paraža. Tāds pārsteigums radies arī M. Jakovičam. Pērkot saimniecību, tur bijusi cāļu mājiņa, bet vēlāk to vairs nevarējis atrast, jo vecais īpašnieks to aizvedis, tādēļ ka par to līgumā nekas nebijis minēts.

Ja nu farma ir nopirkta, tad var uzsākt to apsaimniekot arī, ja pašam nav nekāda inventāra. Zemes apstrādāšanas, sēšanas, plaušanas u. c. darbus, kas veicami ar mašīnām, var izdot par naudu. Ja tūlīt nav ko samaksāt, tad arī kaimiņi, kas šos darbus veic, esot ar mieru samaksu pagaidīt līdz rudenim.

Protams, pašam vajag naudas sēklas iegādei un arī zināmu daļu atalgojumam par darbu. Tādā ceļā mūsu lauksaimnieki uzsākuši apsaimniekot savas jaunieguītās saimniecības un tomēr guvuši peļņu.

Vai būtu droši sūri un grūti pelnītos līdzekļus ieguldīt lauksaimniecībā?

Referents uz to atbildēja, ka nekāda riska nav to darīt. Katrā ziņā varot rēķināties, ka sākumā saimniecība ienesīs $4.000 gadā. Sākums, protams, esot grūts.

Jauniesācējiem kreditu arī labprāt nedodot, bet kad saimniecība uzsākta, tad dažādi aģenti pārpludinot ar saviem kredita piedāvājumiem. Tā, piem., Apsem piedāvāta slaucammašīna bez iemaksas, pirmā iemaksa kārtojama tikai pēc gada.

Arī bankas labprāt izlīdzot ar īstermiņa kreditiem.

Interesantas bija debates. Pārsprieda arī jautājumu par pilsētas māju un farmu pirkšanu.

Pastāvot izdevīgam darba tirgum, dzīve pilsētā un māju pirkšana ir izdevīga, bet iestājoties saimnieciskai depresijai un bezdarbam, pilsētu māju pircēji var nokļūt grūtībās. Pirmkārt, māju vērtība var stipri krist un otrkārt, var rasties grūtības ar augstprocentīgajiem aizdevumiem. Arī no īrniekiem neko nevarēs izspiest, ja tiem nebūs darba.

Grūtības būtu arī lauksaimniekam, bet taču pajumte un maize būs vienmēr.

Daži domā, ka laukos bērniem būtu grūtības ar skolu. Referents stāstīja, ka skolu tīkls uz laukiem esot plašs un bērnus uz skolu un mājām pārvadā autobusos par niecīgu atlīdzību.

Tāpat tuvējās pilsētās ir ģimnazijas, kas arī viegli sasniedzamas.

Tiešām lauksaimniecība ir tā nozare, kur visātrāk un lētāk var tikt pie saimnieciskas neatkarības un patstāvības. Par to derētu padomāt.

A. V.

MIRIS MAG. IUR. EGONS RŪVALDS

Dievs atkal aizsaucis aizsaulē vienu no latviešu tiesībniekiem. Pilnos brieduma gados, 1951. g. 20. decembrī Demoinā, Aiovā, Sav. Valstīs, negaidīti ātri šķīries no dzīves mag. iur. Egons Rūvalds. Nelaiķis dzimis Zebrenē, 1906. gada 26. jūlijā. Pēc Jelgavas II. Valsts vidusskolas beigšanas viņš 1926. gadā iestājas LU juridiski-ekonomiskās fakultātes juridiskā nodaļā, ko beidz 4 gados, iegūstot mag. iur. gradu.

Vēl studiju laikā Rūvalds iestājas tieslietu resora dienestā kā tiesamatu kandidāts pie Rīgas Apgabaltiesas. Spējas un čaklums ātri paver ceļu uz augšu. 1933. gadā viņš ir viceprokurors Daugavpils Apgabaltiesā un vēlāk šīs tiesas kameras viceprokurors. 1938. g. R. pārnāk uz Jelgavas Apgabaltiesas prokurātūru, kur vēlāk viņu ieceļ par šīs tiesas prokuroru.

1944. gadā sarkanarmijai Latvijā iebrūkot, Rūvalds ar kundzi un divi bērniem spiests atstāt dzimteni un doties uz Vāciju. Pievienojoties lielajai latviešu saimei Eslingenā, Rūvalds ar dedzīgu sirdi stājas sabiedriskā darbā un ilgāku laiku ir LCK loceklis, kā administrātīvās nodaļas vadītājs.

1949. gadā paveras ceļš uz Sav. Valstīm. Rūvalds īsu laiku uzturas Misuri valstī un vēlāk kā viens no pirmajiem latviešiem pārnāk uz Demoinas pilsētu Aiovā. Šeit spilgti parādās R. latviskās sirds siltums, nenogurstoši dodot un sagādājot galvojumus Vācijā palikušajiem tautiešiem. Rūvalds aizvien kā pirmais sniedza palīdzīgu roku jaunatbraucējiem tautiešiem iekārtojoties jaunajā dzīvē un apstākļos. Viņš daudzus ir uzņēmis un mitinājis savā mazajā divistabu mājiņā. Tā auga Demoinas latviešu skaits, kas tagad tuvojas jau ceturtam simtam. 1950. gadā pavasarī Rūvalda ierosmē nodibinājās Aiovas Latviešu Biedrība un viņš bija tās pirmais priekšnieks. Rūvalda vadībā biedrība galveno vērību veltīja palīdzībai tautiešiem Vācijā. Vāca un nosūtīja prāvus līdzekļus invalidu un trūcīgo apgādei. Netika aizmirsti arī Tanžeras latvieši. Maz ir Demoinā tautiešu, kam nebūtu bijusi izdevība būt R. sevišķi viesmīlīgajā mājā. Plaviņā pie mājas vasaras dienās bieži pulcējās līdz 100 latviešu, pārrunās no namatēva gūstot vērtīgus padomus un no namamātes saņemot latviskās sētas siltumu.

Tieši šinīs dienās ALA bija izraudzījusi Rūvaldu par tieslietu padomdevēju Aiovas valstī. Rūvaldu ar cieņu un godbijību pieminēs latviešu tiesībnieki un Aiovas latvieši pateicībā atcerēsies viņu kā dedzīgu cīnītāju par taisnību un cilvēcību.

Mag. iur. Juris Lecis

SASNIEGUMS CIGAREŠU RŪPNIECĪBĀ

Šveices ķīmikāliju rūpnieks Ernests Heimo paziņojis, ka viņš konstruējis cigareti, kas pati aizdegas tad, kad smēķētājs to vēlas. Parasti cigaretei vienā galā ir piestiprināta kāda ķīmikālija (izgudrotāja noslēpums). Šo cigaretes galu paberzējot viegli gar kārbiņas vienu sānu, cigarete lēni iedegas. Izmēģinājumi rāda, ka nav jābaidās no pašuzliesmošanas, kamēr cigarete vēl kārbiņā vai arī ārpus tās, bet netiek berzta.

KANADĀ

LONDONA, ONT.

Londonas Latviešu Kopa, DV Londonas nodaļa un Londonas latviešu ev.-luteraniskā draudze š. g. 22. decembrī Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē sarīkoja Ziemassvētku eglītes vakaru bērniem un pieaugušiem tautiešiem. Ieradies bija kupls dalībnieku skaits, apmēram, pusotra simta.

Vakara pirmā daļa bija reliģiska rakstura. Mācītājs V. Šēfers vadīja svētbrīdi, atstāstīdams seno teiku par nogremdēto baznīcas sidraba zvanu, kas dzelmē skanējis svētvakarā un stiprinājis savu draudzi. Mēs arī esam kā tādi svešumā nogremdēti zvani, un kamēr to skaņas ir dzīvas, tie dod dzimtenē palikušiem cerību un spēku. Tad sestdienas skolas audzēkņi, skolotājas E. Bekmanes vadībā „Dzīvās eglītes" uzvedumā nolasīja svētku evaņģeliju, kam sekoja eņģeļa dziesma „No debesīm es atnesu" un svētbrīdim piemērota skolēnu deklamācija.

Pēc tam ieradās Ziemassvētku vecītis, apsveica bērnus un painteresējās par viņu čaklumu. Bērni bija atsaucīgi: skolēni uzteica skolotāju vadībā iemācītos dzejoļus un tautas dziesmas un uzstājās ar dziesmām un klavieru spēli. Arī mazākie bērni, kas vēl neiet skolā, iepriecināja Ziemassvētku vecīti ar saviem priekšnesumiem. Visiem bērniem viņš pasniedza dāvanas: mazajiem rotaļlietas, lielākajiem latviešu grāmatas; visi bērni vēl saņēma augļus un saldumus. Par visu Londonas latviešu bērnu (65) apdāvināšanu bija parūpējušās agrāk minētās latviešu organizācijas Londonā.

Tad visi vakara dalībnieki pakavējās pie tējas glāzes ar cepumiem. Tanī pašā laikā viņi izlozēja un saņēma pašu sanestās dāvanas. Bērni gāja rotaļās, un to čalās un dziesmās skanēja visa plašā baznīcas zāle.

Ps.

HAMILTONA

Hamiltonas Latviešu skolā 16. decembrī bija sabraukuši Ziemsvētki. Piedalījās ap 60 bērnu, 150 vecāku un citu tautiešu. Eglītes svētbrīdi ievadīja māc. E. Pavasars, likdams mazajiem pie sirds, lai tie aug kā eglīte, mirdz kā Ziemassvētku eglīte un nekad nezaudē cerību, kā eglīte nezaudē savu zaļo krāsu. Tad sekoja skolnieku priekšnesumi: deklamācijas, uzvedumi, dziesmas, klavieru mūzika, tautiskas dejas. Beigās ieradās arī Ziemassvētku vecītis ar bērzu rīkšu saišķi pie jostas un izdalīja bērniem dāvanas. Bet kam tās rīkstes bija domātas, to neviens skaidri nevarēja pateikt, dažī gan melsa, ka tiem vecākiem, kas saviem bērniem neļaujot iet latviešu skolā. Vakars beidzās ar bērnu mielastu pie svētku galda, par ko bija gādājuši skolotāji un bērnu mātes.

MONTREĀLA

Montreālas Latv. Ev.-Lut. draudzes Dāmu komiteja kopā ar Latviešu skolas vecāku padomi, 22. decembrī rīkoja visiem Montreālas latv. bērniem eglītes vakaru. Vakaru ievadot, māc. A. Gaudiņš aicināja lielos un mazos neaizmirst Kristus bērna svētkus, gaišos Ziemassvētkus un savā svētrunā aizveda vakara dalībniekus brīnišķīgajā noskaņojumā pie Beltemes. Lielie un mazie kopīgi noskandināja Jūs bērniņi, nāciet un Klusa nakts. Skolas audzēkņi bija sagatavojuši šim vakaram labus priekšnesumus, nacionālā latviešu Ziemassvētku garā, lieliskā priekšnesumā gan deklamācijas, dziesmiņas un drāmatizējumus. Vakara programmu noslēdzot, skolas pārzinis E. Mazutis, aicināja vecākus un bērnus turēt cieņā K. Skalbes Ziemassvētku pasakas. Paldies vakara rīkotājiem par šo jauko vakaru, kas ilgi paliks atmiņā kā lielajiem, tā mazajiem!

O. K.

Vācu ieražas pielīp amerikāņiem

Izpētījis statistiskus datus par to, kādi izklaidēšanās veidi pēdējos desmit gados visvairāk valdzinājuši Savienoto Valstu iedzīvotājus un kādā virzienā pieaugušas viņu izpriecu intereses, kāds uzņēmīgs žurnālists, kas pats vairākkārt uzturējies Eiropā, zina stāstīt, ka Eiropas gaiss ietekmējot amerikāņus jo drīz un visai redzami. Tā amerikāņi, kas kā karavīri vai civīlisti esot bijuši Eiropā, šurp pārveduši alus dzeršanas netikumu. Būtu nepatiesi apgalvot, ka amerikāņi pirms Otrā Pasaules kara būtu gājuši alus tirgotavai vai restorānam apkārt ar lielu līkumu. Bet pēdējos desmit gados alus dzērāju un izdzertā kvantumi esot pieauguši.

Lai runā dati. Kopš 1945. gada izdzertie alus daudzumi pavairojušies par 45 proc., vīna — par 55 proc. un viskija — par 26 proc. Pašlaik caurmēra amerikānis gadā izdzerot 17,3 galonu alus, 1,2 galona spirta un vienu galonu vīna.

Pēdējos desmit gados iedzīvotāju skaits Savienotajās Valstīs esot pieaudzis par 10 proc, bet, kā rāda nule dotie skaitļi, dzeršana pieņēmusies daudz vairāk.

Alu amerikāņi pašreiz dzerot 3 reizes vairāk nekā pirms 100 gadiem. Šajā laika posmā vīna dzeršana pieaugusi 11 reizes. Turpretim t.s. šnabi amerikāņi dzer uz pusi mazāk nekā pirms gadsimta.

NODARBINĀTĪBAS REKORDA SKAITĻI

Pašlaik Kanadā ir nodarbināts vairāk ļaužu kā jebkad agrāk — 5.343.000 algoti darbinieki, un, pamatojoties uz valdības un iestāžu izteicieniem, izredzes esot labas, ka nodarbinātība turpināsies, kaut gan notiks dažu rajonu un dažu rūpniecības nozaru pārkārtošana sakarā ar patēriņa preču ražošanas samazināšanu un pievēršanos aizsardzības rūpniecībai.

Nesen darba ministrs Gregs parlamentā teica: „Lai gan šur tur ir mazas bezdarba „kabatas," sevišķi centrālā Ontario, visumā nodarbinātības aina Kanadā ir visai laba."

Dažās vietās Ontario, piem. Vindzorā, kur koncentrēta automobiļu rūpniecība, ir zināms bezdarbs. Bet daudzi no tiem strādniekiem, kas atlaisti no darba vai strādā saīsinātu darba laiku, iestājušies aizsardzības rūpniecības uzņēmumos.

Kanada ir sadalīta 180 darba tirgus rajonos un 131 no tiem darba piedāvājumi ir izlīdzināti ar darba pieprasījumiem. 18 rajonos ir pat noteikts darba spēka trūkums. Kopsummā ir neliels darba roku pārpalikums un tādēļ bezdarbs.

Britu Kolumbijā bezdarba stāvoklis ir visnopietnākais, īstenībā tā ir vienīgā plašākā vieta, kur tas izpaudies. Prēriju provincēs nodarbinātības aina ir veselīgāka, ar nedaudz samazinātiem darba piedāvājumiem ziemas mēnešos. Piejūras provincēs darba pieprasījumi un piedāvājumi ir izlīdzināti.

C. S.

DZĪVES DĀRDZĪBA SAV. VALSTĪS AUG

Vašingtona. — Sākot ar kara izcelšanos Korejā 1950. gada jūnijā, cenas Savienotās Valstīs cēlušās par 10,8 proc.

Cenu līmenis, salīdzinot ar 1935.-39. gadu, patlaban sasniedzis indeku 188,6.

JAUNĀKAIS KANADĀ

ZIEMEĻRIETUMU POLICIJA

Par viņiem parasti saka: „Mauntiji vienmēr saķer savu vīru." — patiesībā pats pirmais vīrs, ko „Mauntiji" arestēja, tiem izmuka. Tas bija nēģeris Viljams Bonds, ko apcietināja par ugunsūdeņa pārdošanu sarkanādām. Un viņu nekad vairs nenoķēra.

Mauntijus, pēc toreizējā premjēra Sera Džona A. Makdonalda ierosinājuma, nodibināja 1873. g. Tajā laikā Kanadas rietumos valdīja dūres režīms, veikli vīri apdzirdīja indiāņus, lai par nieka centiem sapirktos to samedītās zvēru ādas, kautiņi, kas izbeidzās ar šaudīšanos, nebija nekāds retums un netrūka arī tādu vīru, kas iedomājās, ka vieglākais veids, kā tikt pie naudas, ir kādu aplaupīt. Lai cīnītos pret nekārtībām, izveidoja apbruņotu spēku, ko nosauca par „jātnieku strēlniekiem" (Mounted Rifles). Bet pēc ASV protesta, kurā amerikāņi nostājās pret „armijas" radīšanu to robežas tuvumā nosaukumu grozīja, „strēlniekus" pārdēvējot — North West Mounted Police. Mauntiji reizē ar dzelzceļu izbūvi devās uz rietumiem un kopā ar zelta drudža apsēstajiem uz ziemeļu arktiskiem apgabaliem, tagad tie izveidojušies par vienu no slavenākiem policijas spēkiem pasaulē. Tagad to nosaukums skan „Royal Canadian Mounted Police" un tie cīnoties par sabiedrības interešu aizstāvēšanu lieto kuģus, lidmašīnas un to rīcībā ir zinātnieku vadītas laborātorijas.

ESKIMOSI

Pirmais pilnasinīgais eskims pēc II. Pasaules kara iestājies Kanadas armijā. Tas ir 28 g. vecais Ralfs Sakvajooks no Alkvikas, Ziemeļrietumu territorijas. Viņš mācījies kādā anglikāņu misijas skolā, cītīgi klausījies radio raidījumus un labi pārzina notikumus pasaulē. Tam dzīve Alkavikā likusies pārāk smaga, tādēļ viņš nolēmis doties uz Koreju un „izmēģināt roku" cīņās.

TANKU MEIJERS

Kurts Meijers bija ogļracis, vēlāk policists, līdz 1934. g. tas iestājās nacionālsociālistu partijā. Viņu ieskaitīja Hitlera miesassardzē, un viņš ātri avansēja. Kara sākumā Meijers bija speciālists zibenkara taktikā un savas spējas lika lietā vadot savas vienības Polijā, Balkānos, Grieķijā un Krievijā. Ģen. Meijera komandētie tanki invāzijas dienās skrēja glābt stāvokli un Normandijā starp citu cīnījās ar kanadiešu III. diviziju. Asiņainās cīņas dienās vācu gūstā kritušos kanadiešus nogalināja un tādēļ pēc 18 mēnešiem kara noziedznieku tiesā kanadieši Meijeram piesprieda nāves sodu, nošaujot. Bet tālaika kanadiešu okupācijas armijas komandieris Chris Vokes atsacījās parakstīt nāves soda izpildīšanas pavēli, — viņš zināja, ka cīņas karstumā abās pusēs reizēm nebija kur likt gūstekņus un tos likvidēja. Meijera lietu pārtiesāja un pēc kanadiešu komandiera ierosinājuma nāves sodu pārvērta mūža ieslodzījumā. Līdz š. g. 18. okt. Meijers savu sodu izcieta Kanadā, bet tad to slepeni pārveda uz Vāciju, angļu kara cietumu Verlē. Avīžnieki, uzzinot par Meijera pārsūtīšanu, šo lietu izvērsa par sensāciju; vēl līdz pēdējam kanadiešu prese raksta par Meijera nodarījumiem, ievieto pag. kara dalībnieku un kritušo piederīgo sašutušos rakstus. Valdības aprindas aizbildinās, ka Meijers bijis vienīgais vācu kara noziedznieks, kas atradies apcietinājumā ārpus Vācijas territorijas, tādēļ aizvests pie pārējiem. Bet Meijera lieta ievirzījās jaunā posmā, kad kāds Canadian Press reportieris uzmeklēja M. sievu, lai to intervētu, bet tās dzīvojamā istabā atrada pašu Meijeru rotaļājamies ar saviem pieciem bērniem. Sākušies jauni strīdi, kara veterānu nogrupējumi un karā nogalināto piederīgie iestājās, ka Meijers jāved atpakaļ uz Kanadu, bet daudzi armijas virsnieki solidarizējās ar notikušo un domā, ka Meijers atbrīvojams.

Jānis Klīdzējs

VIŅAS UN VIŅI

Mūsu dienu ģimenes problēmas rakstnieka skatījumā

(Turpinājums)

Nāc, ja! Nē, nevajaga, un te meitene nedrīkstēja būt aizvainota. Viņš bija nāvīgi aizvainotais, kad tu viņu sūtīji pie velna. Un kad tu biji satikusi tādus trīs draugus pēc kārtas un kad katrs bija atkārtojis uz mata tādu pašu draudzības piedāvājumu jau pēc dažām pazīšanās stundām, tad gribējās aizsegt seju, aizskriet prom no pasaules un tikai kliegt: Riebjas, riebjas, riebjas! Vai patiesi viņu reiz apdziedātai dzimtenes meitenei viņu acīs un palikusi tikai vazaņķes vērtība? Un kad tu, asaras valdīdama, viņam to vaicāji, viņš izbrīnējies paskatījās tevī kā naīvajā muļķē un atcirta: Glābā sevi pastardienai! Mēs karojām, cīnījamies par jums. Pārnākuši cerējām satiksim savas meitenes. Bet te ne meitenes, bet — svins! Ē, iešu pie vācietēm. Tās ir citādas. Tās tevi vismaz saprot!

Ko te vairs bija teikt? Kaut kas jaunekļos bija miris, un kaut ko vēl nebijušu karš viņos bija dzemdējis.

Lai te neņem ļoti ļaunā mūsu karavīri, kas frontes ellēs izgājuši un gūsta badu cietuši. Tam upurim nav līdzīga mūsu pēdējo gadu dzīvē. Bet patiesība ir arī tā, ka veids, ar kādu daļa no viņiem pārnākuši tuvojas mūsu jaunavām, drausmīgi sita un pazemoja jaunās sievietes dvēseli. Varbūt visos kara ceļos tas ir bijis parastais veids katrai sievietei, ko satiek, teikt: Nāc, ko rausties! Te tas vairs nederēja.

„NEAIZSTĀJAMIE"

Karavīriem būtu ļoti pāri nodarīts, ja teiktu, ka tikai viņi bija tie, kas rupjību bija pacēluši vīrišķības tikuma godā. „Neaizstājamie", kam visi jaunie uzvalki bija līdzi un kas nometnēs spēlēja lomu, nebija mazāki varoņi cīņā par to, lai sieviete viņus „saprot".

Varbūt, te daudz kas no teiktā nāk kopā ar ilgi slēpto rūgtumu. Bet rūgtums bieži vien dod drosmi pateikt vārdus, tos neietinot vatē.

Tālāk. Ja meitene, kautrību un kaunu pārvarējusi, tādam jauneklim, kas viņai pārmeta viņas ietiepību būt tam par viena vakara izpriecas partneri, teica, ka vazaņķe gan viņa negrib būt, bet par ar īstu sievu gan viņai drosmes nepietrūktu, tad jauneklis likās to nedzirdam un nesarotam. Viņš palika kluss un drūms. Viņam bija steidzīgas darīšanas un tāpēc — jāatvadās šoreiz. Jā, lai piedod, ka viņam tā jāsteidzas!

Nākošā dienā par šo sarunu jau zināja visa nometne. Jauneklis ņirgdams stāstīja saviem draugiem: Vai, vai, kur tā kāra uz precēšanos! Taisni traka. Pati kaklā karas! Ne kauna, ne kautrības.

Tā lūk, ja meitene negribēja būt tikai par vienas nakts izpriecas draugu, tad tāpēc viņai bija nekautrīgās, nekaunīgās slava. Viņa — tā, kas uzplijas. Ar jaunekli, jā, ar to viss ir labākā kārtībā. Viņš iet tālāk kā goda vīrs.

Vai tāpēc kāds brīnums, ka latviešu meitenes, kas to bija piedzīvojušas, satiekot kādu svešnieku, kas nopietni piedāvāja draudzību, tapa viņu sievas?

„VIEGLĀS"

Nē, protams, mūsu jaunekļi, mūsu vīrieši te nav vainojami. Nemaz nē! „Vieglās", tās — jā!

Tālāk. Kādai jaunavai ir bijis iecerētais, tā sakot, ļaužu acīs viņi jau ir bijuši skaidrs un noteikts pāris. Bet šis draugs vienu un otru gadu atliek. Redzi, saka, jo nav līdzekļu, nav piemērotu apstākļu, lai reiz sāktu kopēju dzīvi. Tā iet gadi. Un ļaudis visapkārt trin mēles. Lai tas viss nesāpētu? Un tāpēc gadās, ka ir jāizlemj tādam draugam pateikt: Ar Dievu! Gadās, ka pēc tam satiek kādu, kam „apstākļi" nav tik ļoti svarīgi, bet gan svarīgāks pats cilvēks. Nevainojamo, cēlo vīriešu acīs nu atkal viena „vieglā".

Par pēdējo pieminēto gadījumu sevišķi pārmet mūsu studentes. Saka, mēs paliekam vecas, kamēr mūsu draugu akadēmiskā domāšana pieņem kādu lēmumu. Mēs tak nedrīkstam pašas viņiem kārties kaklā, pasargi Dievs! Mūs tie novīpsnātu pēc visu tikumu paragrafiem. Tā gadās, ka mēs satiekam kādu svešnieku, kas negrib gaidīt, kamēr nosirmojam. Laikam mēs būsim tās vainīgās galu galā?

Mūsu vīriešiem ir kaut kādas nenoskaidrotas bailes no sievietes, kurai ir prāts. To gan viņi nekad atklāti nepesaka. Gudra sieviete kaut kādā veidā viņiem liekas bīstama. Laikam — neparocīga, neērta? Un šī iemesla dēļ daudzas ļoti izglītotas un nopietnas jaunavas ir palikušas vientules. Viņas ir par kautrīgām un lepnām, lai mēģinātu „noķert" vīru. Tās labāk iet savu vientuļo ceļu.

Kāpēc ļoti daudzi no latviešu jaunekļiem izvēlējās sev sievas no vācietēm? To iemeslu mēs redzējām un sapratām. Vācietes gribēja un prata būt „saldākas", kamēr mūsējie brīnuma meklētāji piesieti. Vēlāk? Vēlāk — katras pārdomas ir par vēlu.

Mēs esot izkaisīti nesasaucamā tālumā. Bet vai mūsu tautieši ir saukuši, meklējuši pašu jaunavas? Vai ir daudz gadījumu, kur pār tālumu kāds ir centies atsaukt savu draugu? Maz dzirdēts.

Bet ir kāda lieta, kas mūsu jaunavas visvairāk skumdinājusi, un tā, savā ziņā, noteikti ir visu pieminēto paslepens cēlonis: vairums no tiem mūsu vīriešiem, kas tapa pieauguši pēdējā kara un bezdēdzību gados, nemaz nezina, neapjēdz un negrib zināt, kas ir mīlestība. Jūs skaļi smejaties? Pasmejieties vien! No tā vien jums nekas vērtīgāks netaps.

Daudziem no šīs paaudzes vīriešiem mīlestības jausmas vietā ir tikai kaila doma par vīrieti un sievieti. Un nekāda garīguma. Neapvainojieties visi, mēs sakām: lielajā daļā vīriešu nav nekāda godīguma. Dzimtenes dienās tas bija pavisam citādi.

Un kāpēc? Gribas droši teikt, ka 7 no katriem šīs paaudzes 10 pēc skolas laikiem vairs nav paņēmuši rokās nekādu grāmatu. Tikai, varbūt, 5 no katriem 10 kādreiz steidzīgi pāršķir avīzi. Kur lai viņi ņem garu? Un daudzi tāpēc ir tukši kā iztukšoti trauki. Jau pusstundās saruna ar tādu nogurdina. Viņš runā, protams. Runā vienā runāšanā. Bet viss, ko viņš saka jaunavai, ir tas pats apvīļātais, pliekanais, simtreiz dzirdētais. Un viņi domā, ka tam, ko viņi tādā veidā saka, ir traki jāpatīk; meitenei ir vai jēģibst no sajūsmas...

NEVIETĀ PĀRMESTS

Ir nevietā vaidēts un pārmests, ka vairums latviešu jaunavu, meklējot sev mūža draugu, vispirms kāro mantas, vieglas dzīves, jaunu piedzīvojumu ar svešajiem.

Vairumam latviešu jaunavu nav svarīgākais ne manta, ne prinči, ne brīnumi, bet gan tādi latviešu jaunekļi, kuriem varētu iet blakus visu mūžu un kaut caur visu pasauli un atrast viņu spēkā un dvēselēs tādu balstu, kas sargā, saudzē un audzē visu, kas cilvēku ilgās ir labs. Gribas satikt tādus latviešu jaunekļus, kuru dvēseles arvien no jauna staro. Ir bailes no tukšuma.

(Turpinājums sekos)

ILGA MŪŽA RECEPTE

Amerikāņu ārsta ilga mūža svarīgākie noteikumi: sātīgi ēst, labi izgulēties un nedusmoties.

Kurš gan negribētu dzīvot saules mūžu? Protams, nelaimīgi iemīlējušies nekādā ziņā ne. Arī viens otrs jauneklis, dzīvi nepazīdams, gatavs no tās atsacīties kuru katru brīdi aiz brammanības vien. Bet vecāki cilvēki, kas nostaigājuši garu dzīves ceļu gan priekos, gan bēdās, pazīst dzīves patieso vērtību un negrib no tās tik viegli šķirties. Tiem viņu nodzīvotais mūžs šķiet gluži īss, un, izdzirduši, ka viens otrs nodzīvojis 100 gadu, tie top ziņkārīgi, kā tas panākams.

Protams, te lielu, bet pretrunīgu lomu piešķir alkoholam: vieni sasnieguši 100 gadu ilgo mūžu tamdēļ, ka nav no tā atsacījušies, otri, ka nav to lietojuši nemaz. Tas pats ar tabaku un citām patikamām, bet kaitīgām baudām.

Amerikāņu ārsts Stīvens Smiss nāk klajā ar pavisam jaunu ilga mūža recepti.

100 g. lielu vecumu, pēc viņa apgalvojuma, nemaz neesot tik grūti sasniegt. Galvenais: nenomirt pirms šī vecuma sasniegšanas. Ja nomirstot, tad tikai paša vainas dēļ. „Jo," Smiss atzīst, „cilvēku lielākais vairums paši savām rokām rok sev kapu."

Savu teoriju, kā sasniegt ilgu mūžu, viņš izteicis 10 sekojošās tezēs:

1) pēc iespējas mazāk lietot galas;
2)dzert daudz piena;
3) pēc katras maltītes nogulēties 10-15 minūtes;
4)gulēt 10 stundu;
5) gulēt pie vaļēja loga;
6) nesmēķēt;
7) nelietot alkoholu;
8) neslinkot, jo bezdarbība ir pirmā vecuma pazīme;
9) dzīvot saskaņā ar dabu;
10) nedusmoties (droši vien, vislietišķākā teze).

Tā saka Dr. med. Smiss. Bet 100 gadu vecais baņķieris Džons Stavards savu dzīves gudrību izsacījis vārdiem:

„Pārāk liela ēšana ir tikpat kaitīga, kā pārāk liela dzeršana. Pilnīgi pietiek ar 2 maltītēm dienā." Var jau būt, tikai jautājums, ko un cik viņš šais divās maltītēs notiesājis.

KAD CILVĒKI MIRST VISVAIRĀK

Uz šo jautājumu Dr. Frejs atbild, ka starp pulksten 11 un 12 naktī (7 proc.), tad starp pl. 10 un 11 naktī, no 3 līdz 4 rītā un no 5-6 rītā.

Vismazāk cilvēki dabiskā nāvē mirstot starp 2 un 3 pēcpusdienā, bet tad līdz pl. 8 vakarā miršanas gadījumi pakāpeniski pieņemoties. Starp 8 un 9 vakarā tie atkal atslābstot, lai pēc tam strauji pieaugtu.

Šo parādību Dr. Frejs izskaidro ar to, ka slimnieku novājinātais organisms parastās atpūtas stundās nespējot pretoties nogurumam, un tamdēļ tās viņu dzīvībai izšķirīgas.

Laumanietis

ZIEMSVĒTKU KAUJAS PIEMINOT

Vecos strēlniekus un viņu gaitu turpinātājus laumaniešus atceroties

Ziema gaidītiem Ziemsvētkiem osaudusi baltus palagus un pārklājusi ar tiem tumšos mežus, laukus, pļavas, līčus, dārzus. Dzelteni brūnas, no putnu lidojuma saredzamās, zemes svītras norobežo neitrālo joslu — zemes daļu, kuras piederību dažreiz izšķir pat ne dienas, tikai stundas.

Vientuļie sargu posteņi nenogurstoši raugās uz ienaidnieku, skatā slēpdami jautājumu, neziņu par krievu šīsdienas kaujas plāniem. Šodien taču ir Ziemsvētku sestdiena. Jābūt divkārt modriem, lai krieviem neizdotos izjaukt šī svētku vakara svinīgumu. Šorīt tiešām frontē ir klusums. Vai arī bezdievji būtu sadomājuši svētīt Ziemsvētkus? — Būt modriem un šādai domu novirzei neticēt! — domā baltā kā sniegs tērpā sargs savā postenī. Krievs ir bijis mierīgs visu pagājušo nakti: viņam laikam ir kas ar mums padomā. Ja esi nācējs, nāc! Bet nedomā mums izjaukt ilgi gaidītos Ziemsvētkus!

RĪT ZIEMSVĒTKI

Jau no paša rīta puišos ir manāmā rosība: ikviena acīs lasāma doma: „Rīt ir Ziemsvētki!" Ikviens atradis sev nodarbošanos: gan mazgājoties, gan skujoties, gan arī medījot „partizānus". Ikvienam ir vēlēšanās sagaidīt svētku vakaru, cik nu frontes apstākļos iespējams, tīram, tīram savās domās, savā ārienē. Talkā nāk rotas virsseržants, atvezdams zēniem tīru veļu. Cik gan maz vajag, lai šie zēni un vīri kaut uz mirkli aizmirstu savu nepievilcīgo ikdienu. Tā tagad puiši priecājas kā bērni par tīro veļu un virsseržanta pieteiktajiem gārdumiem, ko šodien pēc pusdienām katrs saņemšot uz svētkiem. Tiešām, „trossa" vīri darījuši visu iespējamo, lai grāvju zēniem pirmie Ziemsvētki pašu zemē, Kurzemes frontē, paliktu atmiņā. Pēc pusdienām izdala frontes sainīšus: baltmaize, cepumi, saldumi, cigaretes, pašdarītais cukurbiešu alus un uz diviem vīriem „pudele brandava". Par trim pēdējām lietām karavīrs priecājas visvairāk. Sejā šodien visiem smaids; cilvēki ir kļuvuši it kā laipnāki, pieejamāki; pazudis no viņu vidus nelaipnais, ar bārdu apaugušais un skarbais „kanaks". Šodien ir priekšsvtēku noskaņojums, un domas gatavas vajadzības brīdī iztiekties darbos, ja vaņkām ienāktu prātā šo svētku noskaņojumu izjaukt.

Vakars... Gandrīz katrā bunkurā valda čalas. Piesmēķētos bunkuros aiz dūmu segas grūti sameklēt pat pazīstamas sejas. Šur tur jau atskan: „Ak, eglīte..."

Un tad... Sprāgst pirmā „granāta"... Tā ir rotas ziņneša vēsts vada komandierim: „Sagatavoties poziciju atstāšanai, mūs nomainīs!" Tātad tomēr mūsu Ziemsvētkus kāda neredzama vara grib izjaukt. Un tad dzirdam vēl šodien neaizmirstamos, vēsturiskos 2. vada k-ra ltn. R. vārdus: „Puiši, galvas augšā! Ja nav mums lemts svinēt Ziemsvētkus, svinēsim Ziemsvētku kauju atceri, parādīdami, ka esam mūsu veco strēlnieku cienīgi!"

Pārgājienā uzzinām: krievs pārrāvis ceļu pie Annenieku pienotavas; Kreiļu un Jātnieku mājas krievu rokās, apdraudēta arī Rumbu muiža. Divīzijas izlūkošanas trieciena bataljonam šis pārrāvums jālikvidē. Bataljona vīriem tā ir jau pierasta lieta. Ne par velti divīzijā šos puišus sauc par „pažarniekiem", bet krievs viņus lamā par kapteiņa Laumaņa bandu. Vīri ir uz šo palamu lepni, viņi zina, ka arī „vaņkas" ir jutuši viņu dzelžaino dūri.

ZEME DOBJI VAID

Vēl naktī min. pozicijā esošā vienība nomainīta. — To pārņem kpt. L. bataljons, kura pirmās rotas 1. vads tiešām pašu vidū nes palamu „vārnas banda". Bataljona labā spārna uzdevums noturēt pret Anneniekiem — pienotavu un Jātniekiem izveidoto ķīļveida poziciju; centra uzdevums, noturēt Rumbu muižu; kreisā spārna uzdevums, neļaut ienaidniekam pārraut ceļu. Jau ar rīta ausmu visiem skaidrs, ka diena būs smaga un atbildības pilna; visu nakti krievu izlūku patruļas bijušas darbīgas. Ar apšaudīšanos tās padzītas no Rumbu muižas. Šo vietu aizstāv ar 2. rotu tās komandieris vltn. S., kam, kā jau vecam ,pieredžu bagātam kauju vilkam, izdevies noķert „mēli" — krieveli, no kura tad arī uzzinām, kas ienaidniekam padomā. Tātad tomēr: smaguma centrs Rumbu muiža un labā spārnā izveidotā aizstāvēšanas pozicija.

Pelēka, neziņas pilna aust Ziemsvētku diena... Jau pirmās krievu granātas sveic rīta ausmu. Nav arī vairs vaļas domāt par pirmajiem Ziemsvētkiem, jo pretinieka artilerijas granātu sveicieni kļūst arvien biežāki un biežāki, līdz viss vārās, put un šķīst kā vistrakākajā raganu jandāliņā. Zeme dobji vaid, artilerijas mīnmetēju granātas to nežēlīgi ārda. Tas ir trešās lielkaujas sākuma ievadījums. Rotā tikai viena doma: „Nāc, vaņka, lai rādām, ka esam veco strēlnieku cienīgi pēcnieki un viņu gara mantinieki!"

KRIEVU VIESUĻUGUNS

Gaiss pilns sēra tvana, tā garša jūtama pat mutē. Zeme, šķembas un koki lido un spindz gaisos. Šī ir krievu viesuļuguns, tai pievienojas „Katjušas — Staļina ērģeļu" skrejkārtas. Šodien būs karsta diena, bet arī ne vēsāka pašam krievelim. — Šie puiši, Volchovas, Ostrovas, Opočkas veterāni, rūdīti arī šim uzdevumam, tamdēļ: „Nāc, mēs gaidām!" — šī doma mirkli uzliesmo. — Un, tiešām, krievi sāk frontālu uzbrukumu no Jātniekiem un meža pa kreisi no tiem. Pelēkie stāvi ar pulķīšu cepurēm un maišeļiem uz muguras šoreiz uzbrūk dūmu aizsegā. Viesuļuguns pārceļas nedaudz uz aizmuguri. Nupat būs! Nupat nāks ar urrā. „Za roģiņu, za Staļina". Galvā dūc kāda monotona skaņa: uz aizmuguri pārceltās viesuļuguns sekas. Katrs ir savā vietā, katrs zina savu pienākumu un uzdevumu. Šie kaujās izaudzinātie vīri valda pār saviem nerviem. Tad savu valodu uzsāk mūsu smagie ieroči: to lādiņi krīt, it kā tie apkarotu mērķus tiešā apšaudē. Zēni, artileristi, šodien lādē un šauj kā uz sacensībām, katrs lādiņš „sēd" tam jau iepriekš noliktā vietā. Lai gods kājnieka lielākam balstam — artileristiem, pulkveža S dēliem. Pavisam aizmirsās šinī brīdī, kad zeme ar debesīm jaucās, doma: šodien ir Ziemsvētki — šis Ziemsvētku kaujas sākums! Lai godam veicam savu pienākumu, lai Laima stāv mums klāt!

Un zeme sten un vaid, granātu plēsta un postīta. Tad sāk darbu mūsu kājnieku smagie ieroči — ložmetēji, sēdami iznīcību naidnieka rindās. Un raug: „vaņkām" jāpaliek guļot savās izejas pozicijās, mūsu vīri tiem neļauj pacelt galvas. Jau sāk krievi viens pakaļ otram līst atpakaļ; pēkšņi vairums, kas pret uguni nevar turēt un ir vēl spējīgi kustēties, bēg atpakaļ.

(Turpmāk beigas).

JURĢIS JANKUS

VELNA PURVS

Tulkojis VALDIS SKUDRA

STĀSTS

(Turpinājums)

— Velk, pēkšņi iekliedzās vecais, un viņa balss bija tāda, ka man cauri visam ķermenim izdzina tirpoņu.

— Aiz kājām velk, — viņš iekliedzās vēlreiz un mēģināja pa kārtiņu rāpties uz augšu.

Es nejauši pametu skatu uz augšējo kārtiņas galu. Tas gar zaru lēni slīdēja uz leju, bet zara virspusē bija vēl pāris sprīžu garumā. Bija skaidrs, ka zara atbalstu zaudējusi, kārts svērsies sānis un nogrims reizē ar veco. Un arī viņš, neskatījās vairs uz mani, bet tai punktā, kas kā neapturams pulkstenis skaitīja pēdējās minūtes, vai, varbūt pat sekundes, kas vēl piederēja dzīvībai.

Es apskatījos apkārt. Man blakus uz zariem vēl gulēja lazdas rīksts, ko es biju gribējis piemetināt kārts galam. Es to paņēmu un sniedzu vecajam:

— Ķeries klāt, — es saucu.

Bet vecais to neievēroja. Šausmu izplestām acīm tas skatījās gar zaru slīdošā kārts galā un kliedza:

— Velk.

Īstenībā viņš vairs nekliedza, bet it kā runāja, it kā sacīja pats sev, vai kādam, kas bija paslēpies kaut kur viņā pašā.

— Velk, Velk, rauj, rauj... Ak, mans Dievs, aiz kājām rauj. Rauj.

Piebikstīju ar lazdas galu vecajam pie rokas. — Ķeries klāt un peldi uz malu — izvilkšu.

Viņš paskatījās uz mani, uz lazdas galu, palaida vienu roku no kārts, bet atkal žigli tai pieķērās.

— Nu ķeries taču, drošāk, — es mudināju.

— Nevaru, bērniņ. Velk. Ak Jēzus Marija, kā velk. Nenoturēsi...

Viņš ar visu spēku pielipa pie kārts. Acīmredzot, viņš domāja, ka tas tūlīt nogrims, tiklīdz palaidīs kārts galu. Es mēģināju to pierunāt, pārliecināt, lai taču ķeras pie lazdas. Beidzot viņš to satvēra, bet piespieda pie kārts gala un krampjaini turēja abus kopā.

Bija tā, it kā viņš mani ne redzētu, ne dzirdētu. Neredzīgām acīm viņš tikai skatījās kaut kur gaisā un šlupstēja:

— Ak Jēzu, kā velk. Neizturēšu, nudien neizturēšu. Vai, vai, kā velk.

Es baidījos, ka viņš tiešām var neizturēt un atlaist rokas. Kārtij tikai īss galiņš vairs turējās pie zara, bet dziļāk vairs negrima. Ja vien būtu varējis, es, nudien, būtu to nieku pastūmis, lai tikai būtu reiz beidzies šis pārcilvēciskais saspīlējums, kas, kā man likās, turpinās jau veselu mūžību. Es mazliet satricināju bērzu, kārts gals atbrīvojās no zara un nosvērās uz sāniem.

— Turi! — Iekliedzās Smailis pazuzdams ūdenī ar tādu sparu, ka es tikko noturējos uz bērza. Tad es sāku viņu vilkt laukā. Vispirms no brūnā ūdens parādījās zaļām aļģēm aplipusi galva un viena roka. Ar otru, vecais vēl joprojām turējās pie kārts. Es lēnām kāpu pa stumbru uz leju un uzmanīgi vilku veco uz krasta pusi. Kad bijām pietiekoši tuvu malai, viņš ar vienu roku palaida rīksti un iekērās zālēs, bet tās grima, un viņam nebija atbalsta ne rokām ne kājām. Tas viss bija aplipis smagām akača zālēm. Man bija bail vilkt. Pārpūlētie pirksti varēja pēkšņi atlaisties, un tad vecais nogrimtu, kā no kāta nomucis cirvis.

— Vai kājām zemi vēl nevari sasniegt? — es jautāju.

— Turi. Velk. Negrib laist mani vaļā. Neatlaižas ne mirkli.

Viņa lūpas trīcēja, un vārdi bija tikko saprotami. Es mēģināju vilkt uz bērza sakņu pusi. Tur nevarēja būt tik ļoti dziļš. Zāļāji vēl joprojām šķīrās uz abi pusēm un peldēja, bet bija manāms, ka drīzumā sāksies blīvā sakņu velēna. Roku vēl es vecajam nevarēju pasniegt. Tad viņš atkal iesaucās:

— Pa, pa. Nelaid vaļā.

Viņš bija atradis cietu pamatu zem kājām un pats brida uz priekšu, taču, lazdu turēja abām rokām tikpat cieši. Bērza tuvumā ūdens bija tikai līdz jostas vietai. Tad es vecajam pasniedzu roku, un viņš ceļiem uzrāpās uz ciņa. Pēc tam tāpat uz papēžiem apsēdās un atbalstījās pie bērza stumbra. Seja tam bija kļuvusi zila un krampjaini sažņaugtos pirkstos tas joprojām turēja rīksti.

— Laid nu vien vaļā, — es teicu. — Tā vairs nav vajadzīga.

Vecais paskatījās manī stulbām acīm un lēni atlaida pirkstus. Viņš viscaur drebēja, un man likās, ka tas man kaut ko grib teikt.

— Ejam, es palīdzēšu, — sacīju. — Vienam būs grūti paiet.

Bet viņš necēlās. Joprojām skatījās manī, bet pār vaigiem tam ritēja lielas, spožas asaras.

— Apsēdies, — viņš teica. — Kaut arī tu vēl neesi mācītājs, bet es jau tās dienas tikpat vairs nesagaidīšu. Tev tas jāzina. Tikai — es uzlieku zvērestu uz tavām lūpām un sirds, un tu līdz manai nāvei tās nedrīksti atvērt. — Viņš ar drebošu roku pārmeta platu krustu, kā pie īstas grēksudzes.

— Jau astoņi gadi, kā es pie grēksūdzes eju zaimodams. Es nevaru atvērt lūpas. Zinu, ka velns stāv man blakus un ar plaukstu tur man muti cieti. Tavs tēvs naktīs nāk pie manis un saka, lai mātei palīdzu tevi par mācītāju izskolot un pēc tam tev izsūdzu savus grēkus. Tikai tad, ja tu man būsi pasludinājis grēku piedošanu, tikai tad viņš liks mani mierā. Ko tu tā skaties manī? Gluži tāpat kā tēvs. Vai tad tu vēl nesaproti, ka es viņu nositu? Bet kur nu tu nesapratīsi, tev tikai patīk vecu cilvēku mocīt... Un labi vien ir... Moki, moki, lai velns pēcāk visu mūžu nemoka. Moki. Kaut gan tavs tēvs ne drusku necieta. Ne vārda neizteica, pat neiekunkstējās. Pats velns toreiz manu roku vadīja. Es toreiz pateicu, tos vārdus es līdz nāvei neaizmirsīšu, — es pateicu, ja man Dievs nepalīdz, tad, velns, palīdzi tu man. Acumirklī man acis kļuva gaišas, un es redzēju kā visgaišākā dienā. Es jau sen nevarēju tavu tēvu ieredzēt. Pirms tam visi zināja: ko Smailis dabūs gatavu, to cits labāk lai i nemēģina. Un tad, nezin no kurienes, mūsu pusē ieradās tavs tēvs. Ceļa gājējs, plukata. Iegāja iegātņos pie tavas mātes, nabaga bārenes, kam bija astoņas noplicinātas desetiņas un sāka kā uz rauga celties. Viņš nezaga un nekādi netīkoja pēc sveša labuma. Tu man to nesaki, to es pats zinu, bet viņam visās lietās bija sava zināšana. Viss viņam auga un padevās labāk kā citiem. Ja viņa rieži būtu bijuši otra lauka galā, varbūt es to nebūtu zinājis, bet tie bija manai daļai blakus. Dažreiz viņš pienāk pie manis un saka: „Tu rīkojies aplam. Ja man būtu tavas trīsdesmit desetiņas, nudien, man varbūt, tikai gulbja piena vēl trūktu. Viņš nomāja visu, kur radās kāda izdevība, rublis tam lipa pie rubļa, un nedaudz gados viņš bija iekrājis tik daudz ka no Kraseļa atpirka trīs desetiņas mālaines, un, tu jau zini, kādu lecekliti viņš tur iztaisīja. Manis vairs neviens neredzēja, tavs tēvs nu bija kļuvis par gaismas avotu. Visi ar savām rūpēm gāja pie viņa. Taks uz manu sētu sāka zālēm aizaugt..." Bet viņš ik dienas mēdza stāstīt, ko tas vēl nākotnē nodomājis darīt. Man tas derdzās, jo es nekā nevarēju darīt, lai tas neīstenotu savus nodomus. Kraseļa desetiņas man pašam bija gribējies pirkt, bet tad man puse naudas būtu jāaizņemas, turpretim viņš uzreiz noskaitīja skaidrā zeltā. Un tanī vakarā viņš atkal stāstīja, cik ar divi zirgiem ziemā ragavu ceļā tas pārvedīs baļķu, — Redzēs, — viņš teica, — nepaies ir divdesmit gadu, un man arī būs trīsdesmit desetiņas. Tagad bērni mazi, bet kad paaugsies, būs citādi. Vecākais jau tagad pie zemes darba nasks, taisni prieks redzēt, bet Stašuku izskološu par mācītāju. Neviens ciema bērns tik smuki nelasa kā viņš. Un tev vajadzētu rezēt, kā raksta. Un kas šo mācīja? Tikpat kā neviens.

Meža teka tai vietā bija šaura. Viņš gāja ap priekšu un runāja, bet es gāju aiz viņa un domāju, kāpēc taisni viņam viss tik labi padodas: ir lauki, ir lopi un, beidzot — pat bērni. Viņš atklīda šeit nezin no kurienes un būs mācītāja tēvs, bet mēs, seni šīs puses iedzīvotāji, viņa bērnam bučosim rokas. Bet viņam tas ir prātā neienāca. Viņš piebāza pilnas kabatas ar naudu un domāja tikai par savu labumu. Es daudzreiz lūdzu Dievu un ziedoju baznīcai, lai Dievs tam neļauj mani pārspēt. Es devos svētceļojumā uz Krieviju un tai pašā rudenī ceļiem apgāju apkārt Svētās Dievmātes akmenim Šiluvā, bet viņš kļuva bagātāks ar katru dienu. Zināms, man Dievs dēla nebija devis, un man nebija, no kā mācītāju iztaisīt. Ko tu ar tādu brunčainu muļķa radījumu lai iesāc! Bet Roze tai gadā sagrūva atkal un pinkšķēja caurām dienām pār šūpuli pārliekusies. Viņai arī bija smagi, bet tikai rokām, turpretim man viss smagums gulās uz galvu. Sāku nosirmot. Es gāju viņam pakaļ un dusmojos. Gribējās uzkliegt: „Beidz tak reiz. Nedomā, ka tu jau nu esi vai visa pasaule. Ir taču arī vēl citi cilvēki, kas tāpat grib, lai viņus kāds ierauga." Pēkšņi mani pārņēma naids. Es ar spieķa galu tam nocēlu cepuri un aizmetu mežā. Viņš apstājās. „Pagaidi, zars norāva cepuri," viņš teica. Uzvilka sērckociņu un meklēja, bet cepure nekur tuvumā nebija atrodama.

— Nakts laikā nekur nepazudīs, — kādu brīdi pameklējis, viņš nosprieda.

— Rītu agri atnākšu un dabūšu, tikai, kas šī par vietu, kur pašlaik atrodamies? A, tas jau Velna purvs. Lūk, šis ir tas pats lazdas krūms, kur mans Stašuks pagājušo vasaru veselus trīs ķeimarus atrada. —

Arī šobrīd viņš bija tik mierīgs, it kā rītā kāds nevarētu atnākt vēl agrāk un cepuri aiznest.

Ārprātīgs naids mani žņaudza vai nost. Taisni kā kāda stipra roka spieda rīkli cieti. Ne elpas atvilkt ne...

— Ja Dievs man nepalīdz, tad tagad, velns, palīdzi tu man, — es iesaucos un jutu, ka man ar troksni sagriezās zobi.

Tēvs pagriezās pret mani. Viņš nepaguva pat pagriezties, tikai nedaudz pagrieza galvu. Man vēl tagad viņa galva stāv acu priekšā. Es to redzu apspīdētu, it kā mēness stars caur koku zariem būtu uz tās kritis. Tēvs, laikam vēl ko gribēja sacīt, bet nekā vairs nepateica. Kā triecu šķērsām pa galvu, gar ausi, tā ir sabruka. Es nezinu, ko es tai brīdī domāju: tikai ātri pieliecies, izvilku viņa naudas maku un tikai tad sāku klausīties. Caur lietus čaboņu izdzirdu cilvēku balsis. Man bija skaidrs, ka tie ir tie divi, kas jāja jāšus viens pakaļ otram un skaļi sarunājās. Es žigli aizāķēju spieķa galu līķim aiz jostas, pārmetu pār plecu, atnesu šeit, šinī vietā un uzvilku uz bērza stumbra. Tie divi bija piejājuši tik tuvu, ka es varēju dzirdēt, kā viņi runāja, ka mēs būsim baidījušies pa mežu iet un būsim gājuši apkārt pa lielceļu.

— Šie nu ies pa mežu ar naudu kabatā. Vai nav diezgan dzirdēts par laupītājiem, — prātīgi runāja Švendrs.

(Turpinājums sekos).

TIESĪBNIEKS

Mag. iur. H. Liepiņš

VĒRTSPAPĪRI UN VĒRTSPAPĪRU TIRDZNIECĪBA SAV. VALSTĪS

(Turpinājums)

3. — uzrāda svārstību starp iepriekšējās un tekošās dienas slēguma kursiem, pie kam minuss nozīmē, ka kurss par tik un tik ir kritics, ja viņš būtu cēlies, tad tajā vietā stāvētu plūsa zīme. Jāpatur acīs, ka skaitļi nav absolūti, bet procentuāli, piem., kurss 71⅛ nozīmē, ka obligācijas par nominālvērtību $1000 pirktas — pārdotas par $711.25, kurss 104 nozīmē, ka obligācijas par nominālvērtību $1000 pirktas — pārdotas par $1040.

4. Biržas operācijas ir divējādas: 1) pret skaidru naudu, t. i. ar tūlītēju samaksu un tūlītēju vērtspapīru piegādi, un 2) laika jeb termiņa darījumi, kuŗos izpildīšana notiek vai nu mēneša vidū vai beigās.

5. Kursa svārstības ved pie spekulācijas uz celšanos vai krišanu. Pircējs (the bull) spekulē uz cenu celšanos un pārdevējs (the bear), uz krišanos.

6. Diferences darījums (margin business) ir tāds, kurā dalībnieku nolūkā nemaz neietilpst vērtspapīru piegāde — saņemšana, bet kurā nosacītam termiņam iestājoties, tie vienīgi norēķinās par cenu starpību norēķina dienā. Šī ir tīra veida spekulācija, kurai nav valsts saimnieciskas funkcijas, bet vienīgi naudas apgrozījuma efekts.

7. Minams vēl būtu prēmijas darījums (options), pie kuŗa viena puse pret sev patur tiesības pirkt vai pārdot zināmas akcijas par iepriekš noteiktu cenu zināmā laika sprīdī, ja atkāpties no darījuma pret zināmu prēmijas samaksu. Šis ir darījums, pie kuŗa riska moments ir aprobežots, t. i. aktīvais dalībnieks neriskē vairāk kā ar prēmijas apmēru. Ja kursa starpība par šo darījumu viņam par ļaunu pārsniedz prēmijas summu, tad viņš no darījuma var atkāpties, samaksājot vienīgi prēmiju.

Naudas ieguldīšanas technika un drošības aprēķins. Salīdzinot akciju un obligāciju kotācijas, mēs redzam, ka orientēšanās obligāciju tirgū ir nesalīdzināmi vienkāršāka nekā akciju tirgū. Lai spētu pietiekami labi novērtēt izredzes un šanses pie naudas ieguldīšanas obligācijās, svarīgi ir zināt patiesībā tikai: 1) kas obligācijas ir izlaidis, 2) vai tās ir kaut kādā veidā sevišķi nodrošinātas, 3) viņu rentabilitāte, t. i. cik tās nes augļus un 4) vai tās dod kādu drošību pret valūtas krišanu. Iegūt šīs ziņas ir samērā viegla lieta, jo tās izriet no pašu obligāciju teksta. Vienīgais, kas pašam interesentam vairāk vai mazāk ir jāizšķir: 1) min. apstākļa nozīme, ti. noteikt, vai obligāc. emitents uzskatāms par finanсiāli stabilu un permanenti maksātspējīgu. Šaubu gadījumos naudas ieguldītājs vienkārši attiecīgās obligāc. var nepirkt un izvēlēties citu pirkšanas objektu, kur šaubu nav, piem., lielu un bagātu pašvaldību obligācijas.

Daudz sarežģītāka ir akciju problēma. Šeit naudas ieguldītājs gandrīz vienmēr stāv uzdevuma priekšā ieguldīt savu naudu privātā uzņēmumā, citas izvēles viņam nav, jo akcijas privātā tirgū izlaiž ar ļoti retiem izņēmumiem vienīgi privātas sabiedrības. Lai orientētos vai uzņēmums ir labs, vai tas vienmēr spēs maksāt dividendes un cik lielas dividendes ir sagaidāmas, naudas ieguldītājam ir jāprot ieskatīties uzņēmuma nozares nākamībā, viņam jāprot lasīt bilances, viņam jāpazīst valsts un bieži vien starptautiskie saimnieciskie apstākļi, sevišķi tajā ražošanas vai tirdzniecības nozarē, pie kuŗas attiecīgais uzņēmums pieder, un, beidzot, viņam jāprot orientēties politikā. Lai spētu patstāvīgi izšķirt, kādas akcijas ir jāpērk un kādas ne, kādām ir izredzes celties kursā un kādām ne, akciju pircējam pastāvīgi un vienmēr jāseko līdzi šādām nozarēm: 1) valsts saimnieciskā politika un likumdošana; 2) produkcija; 3) tirdzniecība un transports; 4) patēriņš; 5) cenu līmenis; 6) finanсiālie apstākļi; 7) akciju sabiedrības iekšējie apstākļi un beidzot; 8) tirgus techniskais stāvoklis. Tā kā viens cilvēks nevar pārzināt visu to, zīmējoties uz visām akciju sabiedrībām, tad katram ir jāspecializējas uz kādām nedaudzām akciju sabiedrībām vai zināmās ražošanas nozarēs.

Zināšanas valsts saimnieciskā politikā ir sevišķi svarīgas tajās zemēs un tajos laikmetos, kur un kad valsts iejaucas saimnieciskās dzīves ritumā un kuŗos bieži vien zināmi saimnieciski uzņēmumi un valsts favorizēti kā sevišķi svarīgi un citi ierobežoti rīcības brīvībā. No likumdošanas darbības sevišķi svarīga ir nodokļu nozare, jo nodokļu politika stipri mērā ietekmē uzņēmuma rentabilitāti. Produkcijas sistēma, gaita un apmēri, kā arī viņas attiecība pret valsts saimniecību un valsts vajadzībām ir tāpat ļoti svarīgs faktors un tā izšķirīgs, lai zinātu, cik spēcīgs uzņēmums ir konkurencē ar citiem līdzīgiem kā iekš- tā ārzemēs. Pārzināt tirdzniecību un transporta lietas ir svarīgi rūpniecībai, bet tirdzniecības uzņēmumiem tas ir gandrīz izšķirīgi. Jautājums par patēriņu ir skaidrs pats par sevi. Padomāsim, piem., par kādu lukša priekšmetu rūpniecību, kas patērē pirmās vajadzības izejvielas, kaŗa briesmu apdraudētā laikmetā. Tāda uzņēmuma akcijas mēs nepirksim, ja nebūsim noskaidrojuši, ka, kaŗam sākoties, šī rūpniecība nebūs spējīga tūdaļ pārslēgties uz citu kaŗa laikam piemērotu un svarīgu preču ražošanu. Mēs arī nepirksim akcijas uzņēmumā, kuŗa ražojuma cenas nespēj konkurēt ar citu uzņēmumu ražojumiem iekš- vai ārzemēs. Sabiedrības finanсiālie apstākļi liela loma uzņēmuma labklājībā, un akciju sabiedrības, kuŗām nav rezervju, kuŗas, piem., dzīvo no rokas mutē, nekad nevar būt labs naudas ieguldīšanas objekts. Tikpat svarīgi zināt ir akciju sabiedrības iekšējās attiecības: kā sadalītas akcijas, kam tās pieder, vai akcionāru skaits ir liels vai mazs, cik akcionāriem pieder majoritāte, jo no šiem apstākļiem stipri atkarājas sabiedrības finanсiālā politika un dividendu lielums. Beidzot, tirgus techniskos noteikumus ir svarīgi zināt tādēļ, lai izprastu preču noriešanas norisi un lai varētu spriest par to sekmēm tagadnē un nākamībā.

Tikai tas, kas spēj orientēties minētos jautājumos, var riskēt ar sekmēm ieguldīt savu brīvo naudu akcijās, tā sakot uz savu ierosmi un roku, pēc savas brīvās izvēles. Kas to spēj, tas jābrīdina no biržas operācijām, citādi viņš nevis ieguldīs naudu vārda solidā nozīmē, bet gan tikai nodosies hazarda spēlei. Bet ar to nav teikts, ka viņam absolūti būtu jāatteicas no naudas ieguldīšanas akcijās. Viņam tas būs jādara ar speciālistu palīdzību. Viņam jāizraugās labs padomdevējs, vai nu ts. investment council vai kāds solīds, uzticams biržas mäklers, kas viņam ieteiktu labus papīrus, kuŗos viņš savu naudu varētu droši ieguldīt. Ziemeļamerikas kontinentā ir vesela rinda akciju sabiedrību, kam ir laba slava un kas ir pilnīgi dro-ši naudas ieguldīšanas objekti.

(Nobeigums sekos)

†

1951. g. 20. decembrī Des Moines, Iowa, ASV, pēkšņi šķīrās no mums mans dārgais dzīves draudziņš, mūsu mīļais papucītis

MAG. IUR.

EGONS RŪVALDS

savā 45 dzīvības gadā

Mīlestība nekad nebeidzas

(244) Dziļās sērās sieva, dēliņš un meitiņa

Mūsu

EGONS RŪVALDS

mag. iur.,

dzim. 1907. g. 27. jūlijā, Jelgavā, miris 1951. g. 20. dec. un apglabāts 23. decembrī Des Moines kapos ASV.

Sēro radi Kanadā

(245)

Iznākušas LATVJU GRĀMATAS jaundarbu serijas 7. un 8. grām. IRMAS GREBZDES stāsti un noveles

R A G A N A

Cena broš. $1.95, ies. $2.50. Rakstniece raksta par iespaidiem jaunajā pasaulē. Kā vienmēr, arī šoreiz rakstnieces grāmata būs prieks jo liels katram grāmatu mīļotājam

ED. TŪTERA stāsti un dzejas jaunatnei —

TRAUCIŅŠ AR MEDU

Cena $1.40. Jau ilgi mūsu jaunatnes literātūrā nav nākusi klāt neviena liela grāmata. Šī arī nav liela, bet būs mīļa ikkatram. Ar prieku to izlasīs arī lielie lasītāji

Grāmatas pasūtinot apgādā, pasta izdevumi par tām pašām cenām

Grāmatas pasūtinot apgādā, pasta izdevumi nav jāpievieno. Arī Kanadas pasūtinājumus izpildām par tām pašām cenām utt.

Apgāds LATVJU GRĀMATA, Waverly, Iowa USA

(257)

587 Queen St., W. Toronto WA — 6812

KRIEVU MĒBEĻU VEIKALS

QUEEN WEST FURNITURE Co

Bagātīgs jaunu un lietotu dzīvokļa un kantoŗa mēbeļu krājums

(390) Iegriezieties ur pārliecinieties paši!

Mēs runājam latviski — HASHMALL APTIEKA

Krājumā visi Eiropas ārstniecības līdzekļi.

Izsūta ārstniecības līdzekļus uz Eiropu.

Brīva informācija. 315 Dundas W., Toronto

Tel. EM 4-3165 (268)

K. VIDENIEKS — ČETRDESMITGADNIEKS

Takomā 17. dec. uz 40 dzīvības gadiem atskatījās žurnālists un sabiedrisks darbinieks Kārlis Videnieks. Jubilārs dzimis Rīgā. Pēc Rīgas pilsētas 2. ģimnazijas beigšanas studējis juridiskās zinātnes, vēlāk strādājot par subasistentu. Viņš rosīgi darbojās studentu b-bā „Austrums" un ilgus gadus bija Universitātes sporta priekšnieka Rob. Plūmes palīgs. Vēlākos gados jubilārs strādāja Letā un radiofonā.

Trimdā V. darbojās nometņu administrācijā un latviešu komitejās Mirvikā un Sengverdenā. Sav. Valstīs viņš iecelojа pirms gada un pašlaik strādā Northern Pacific dz-ceļu sabiedrībā, rosīgi darbojoties Takomas Latviešu B-bas valdē.

LATVIEŠU LIELIE PROZAS MEISTARI

KĀRLIS ZARIŅŠ

DRĀMAS IKDIENĀ

Ar vērtīga portretista aci autors skatās pasaulē un viņa tipu galerija reizē reljefa un smalki stilistiski iezīmēta, atmirdz šai prāvajā stāstu un noveļu kopojumā, kas iznāk trimdā.

$2.40, K. $2.60, ies. $3.00; K. $3.20

JĀNIS VESELIS

DIENAS KRUSTS

Gar lasītāja acīm aizslīd Rīga ar tās priekšpilsētu namiem, ielu troksņiem, ļaudīm, kas aizsteidzas katrs ar savām domām un rūpēm. Mierīgā ziemas diena iesākas ar smagas liktenības nojautām, un līdz vakaram divu jauniešu juteklīskā, nepastāvīgā mīlestība sakāpināta līdz traģēdijai.

$1.65, K. $1.75, Ies. $2.20, K. $2.35

MIRDZA BENDRUPE

SMIEKLĪGAIS UN VIŅA SIRDS

Ar savām novelēm, atsedzot cilvēka psīches dziļumus, Bendrupe ienesa latviešu literātūrā jaunu vielu, iegūdama arī smalkas stāstītājas slavu.

Broš. $1.50, ies. $2.00.

MAJESTĀTE UN PĒRTIĶIS

$0.70, K. $0.75. Ies. $1.20, K. $1.25

Galvenais pārstāvis Kanadā:

VALTERS ZIEDIŅŠ

92 Morse St., Toronto, Ont.

D A U G A V A

SPORTS

TRIMDAS SPORTA NOZĪMES

Trimdas sporta nozīme simbolizē kopību, vienību un piederību pie trimdas latviešu sporta saimes, kas cīnās un cīnīsies par dzimtenes brīvības ideju un Latvijas sarkanbaltsarkanām krāsām.

Trimdas glītās sporta krūšu nozīmes izgatavotas Zviedrijā, sporta kopas Liesma pr-ža Graudiņa tiešā uzraudzībā. Šo nozīmju paraugi izsūtīti visu zemju sporta pārvaldēm.

Krūšu nozīmes var pasūtināt tieši ar rakstu A. Graudiņam, Torsvagen 20 D. Hallstahammar, Sweden, vai ar sporta pārvalžu starpniecību. Maksu par nozīmēm var nokārtot: Kanadā — J. Sprūženiekam, 4401 Esplanade Ave, Montreal, P. Que, bet ASV — Mrs Zentai Rāboks, 1510 W. Elmdale Ave, Chicago 26, Ill. Trimdas sporta nozīmju cenas ASV un Kanadā krūšu nozīmei (metallā) kopā ar techn. izdevumiem $1.70, bet sporta tērpa nozīmei (audeklā) $0.85.

Nozīmes var iegādāties katrs reģistrēts latviešu sportists, un tās var nēsāt tikai tie, kas piedalījušies organizētā latviešu sporta dzīvē un maksājuši reģistrācijas nodevu 3 pilnus mēnešus. Pēc 12 mēn. regulāras reģistrācijas nodevas samaksas, katrs reģ. sportists iegūst tiesības nēsāt un paturēt nozīmi visu mūžu. Sporta nozīmi var atņemt, ja sportists pārkāpis sporta disciplīnas noteikumus.

*

Par LS Padomes trimdā pārstāvi Vācijā ar 1952. g. 1. janvāri apstiprināts Arvīds Gaujers. Viņa adrese: Wohnlager Funkturm, Bar. 7-2, Hamburg 48, Germany.

*

LSST loceklis A. Zakis sakarā ar drīzu izceļošanu uz Kanadu, atteicies no sekretāra pienākumiem, bet joprojām veiks LSST vieglatlētikas noz. vadītāja pienākumus. Līdz viņa jaunās adreses izsludināšanai Kanadā, LSST vieglatl. nozarei domātā korespondence sūtāma tieši LSST, 44 Hans Place, London, S.W.1. England.

KĀPOSTIŅA UN ZILBERTS PALIEK MEISTARI

Koventrijā 14. un 15. dec., sporta kopas Tērvete sarīkojumā, notika Anglijas latviešu 1951. g. meistarsacīkstes galda tenisā, kuŗās piedalījās 37 dalībnieki. Labi organizētās sacīkstes sniedza daudz spriegu cīņu.

A klasē vīriešu vienspēlēs, kur piedalījās 7, spēļu līmenis bija līdzīgs pag. gadam. Ļoti stabils savā sniegumā izrādījās Zilberts, kas, labi saskaņotā uzbrukumā un aizsardzībā, palika nepārspēts un pelnīti otro reizi pēc kārtas iemantoja meistara godu. Progresējuši arī Bērziņš un Riekstiņš. Vietas sadalījās šādi: 1) Zilberts (Imanta) — 6 uzvaras, 2) Bērziņš (Imanta) — 4 uzvaras, 2 zaudējumi, 3) Riekstiņš (Auseklis) 4:2, 4) Graudiņš (LLSK) 3:3, 5) Veinbergs (Ausk) 2:4, 6) Freibergs (Tērv.), 7) Straume (DVF), pēdējais līdz ar to izstājoties no A klases.

Ļoti intriģējoši risinājās spēles B klasē, kur finālā satikās Paukšēns (Imanta) un Zamuēlis (Auseklis). Abu spēles veids liecināja, ka viņi abi nākotnē būs sekmīgi A klases spēlētāji. Uzvarēja Paukšēns.

Sieviešu spēlēs blakus meistares Kāpostiņas rutīnai un viengabalainajam sniegumam, ievērojamu progresu nācās redzēt Valkīres, Sēdoles un Mežciemas sniegumos. Vietu sadalījums: 1) Kāpostiņa (Auseklis) 6:0; 2) Valkīre (Banga) 5:1; 3) Sēdole (Banga) 4:2; 4) Mežciema (DVF Birm.) 2:4; 5) Kiršteina (Banga) 2:4; 6) Bencone (Trimda) un 7) Saulīte (Tērvete) 1:5.

Uzvarētāji saņēma Sporta Pārvaldes dāvātās sudraba žetonus un trimdas sporta nozīmes.

*

Londonas basketbola meistarībā 16. dec. satikās abas spēcīgākās latviešu vienības — DVF un LSSK izlases. Spriegajā sacensībā pārākie bija Vanagi, kas panāca 41:32 (23:12) uzvaru. Vienību dalībnieki — DVF: J. Sprogis, A. Sprogis, H. Riekstiņš, Antens, Šmits, Priedītis; LSSK: Blukis, Graudiņš, Kadikis, Ješinskis, Beleičiks, Zakevics un Rušenieks.

*

Filadelfijas latviešu futbola kluba jaunajā valdē par priekšsēdi ievēlēts Kuzma, par palīgu Līdums, bet par vienības vadītāju Bechs. Pirms meistarības 1. kārtas beigām mūsu futbolisti izspēlējuši jau divas otrās kārtas spēles, uzvarot Betlēmi, kuŗas sastāvā vairums portugali, ar 4:2 (2:1) un Filadelfijas polu vienību „Pulasky" ar 6:0 (2:0). Līdz ar to mūsu futbolisti pirmās līgas meistarībā uzvarējuši piecas spēles un vēl nav nevienu zaudējuši. Pašreizējais vienības sastāvs ir daudz spēcīgāks par to, kas darbojās kluba darbības sākumā — 1949. gadā, jo no Vācijas pēdējā vasarā ieceļojuši daudzi jau dzimtenē pazīstami futbolisti, kas bijuši aktīvi Vācijā, it īpaši spēlējot Ziemeļvācijas vācu vienībās. Liekas, ka Filadelfijas latviešu futbolisti veido mūsu nozīmīgāko sporta kopu ASV. Lai gan trūkst pietiekamu treniņu iespēju, mūsu futboilsti tomēr iemantojuši arī amerikāņu ievērību. Vairākkārtīgus piedāvājumus pāriet profesionālos saņēmis mūsu vārtu karalis V. Freimanis un vārtsargs E. Vītols. Abi tomēr palikuši uzticīgi savai vienībai.

Eiropas futbols vēl ASV nav tik populārs, lai nedaudzo šejienes profesionālo vienību spēlētāji varētu no tā dzīvot, bet tas dod darbam tikai blakus peļņu.

Šinī rudenī latvieši draudzības spēlēs meistarībā un kausa izcīņā panākuši 10 uzvaras un 3 spēles zaudējuši. Vienībā darbojas: Vītols (vienreiz F. Janševskis), Dreifūss, Jargāns, Osis, Laumanis, Golmrungs, Gangnuss, Kanopaševics, V. Freimanis, Putenis, Peiča, Anūzis, Pickainis, Jēkabsons. Savainojuma dēļ nevar spēlēt Līdums, kas pērn bija Filadelfijas izlasē pret vācu Hamburgas S.V.

PAGĀJUŠĀS SEZONAS LABĀKIE

Latviešu Sporta Sekretāriāts trimdā ar 5. dec. apkārtrakstu izsludina trimdas latviešu 1951. g. 10 labākos sasniegumus vieglatlētikas atsevišķās disciplīnās. LSST, sekojot mūsu sportistu gaitām daudzajās trimdas zemēs, ar to ir veicis ļoti lielu un mūsu trimdas sportā nozīmīgu darbu, dodot pārskatu par mūsu vieglatlētu panākumiem, no kuriem neviens nedrīkstētu palikt nezināms. Šī grūtā darba veikšanā, datu savākšanā, pārbaudīšanā un sakopošanā sevišķa pateicība pienākas LSST vieglatl. nozares vadītājam A. Zakim un vieglatlētam Imantam Mežaraupam, kas abi šim nolūkam ziedojuši daudz laika un savus personiskos līdzekļus daudzo vēstuļu apmaiņā gan savstarpēji, gan sarakstoties ar sporta darbiniekiem un pašiem sportistiem.

Publicējot šos sasniegumus, kas konstatēti uz 1. decembri, lietosim šādus saīsinājumus: Anglija — A, Amerika — ASV, Austrālija — Aus., Kanada — K, Vācija — V, Zviedrija — Z, Jaunzelande — J, Čile — Č.

Pakāpeniski, telpas iespēju robežās, vispirms minēsim vīriešu sasniegumus:

100 m

1.	Feldmanis (A)	11.4
	Stradalovs (Z)	11.4
3.	Mastiņš (V)	11.9
	Freivalds (Z)	11.9
5.	Priedītis (Z)	12.0
	Liniņš (Z)	12.0
	Jēckalējs (A)	12.0
8.	Graudiņš (Z)	12.1
	Tannis (K)	12.1
	Nikazis (A)	12.1

400 m

1.	Teteris (K)	53.2
2.	Feldmanis (A)	53.9
3.	Priedītis (Z)	54.2
4.	Treimanis (K)	55.3
5.	Freivalds (Z)	55.8
6.	Mundeciems (A)	57.9
7.	Salnājs (A)	58.0
8.	Patmalnieks (Z)	58.2
9.	Aboliņš (A)	58.6
	Alksnis (Z)	58.6

200 m

1.	Feldmanis (A)	23.5
2.	Jēckalējs (A)	24.1
3.	Stradalovs (Z)	24.4
4.	Teteris (K)	24.6
5.	Lukss (Z)	24.9
6.	Jēkabsons (ASV)	25.0
	Nikazis (A)	25.0
8.	Brencītis (A)	25.3
9.	Freivalds (Z)	25.4
10.	Šmits (A)	25.7

800 m

1.	Teteris (K)	2:02.6
2.	Priedītis (Z)	2:03.9
3.	Mundeciems (A)	2:07.2
4.	Salnājs (A)	2:07.8
	Freivalds (Z)	2:07.8
6.	Ritums (V)	2:09.5
7.	Āboliņš (A)	2:19.5

(Turpinājums sekos).

GATAVOJIETIES

DIŽDANČA GADSKĀRTĒJAM BALLES KARALIENES VĒLĒŠANAM!

TLB Dižḍanča rīkotajā DEJU VAKARĀ 11. janvārī, 22 COLLEGE St., Toronto

Dekorēta zāle, laba mūzika, pārsteigumi, balvas, serpentīns un ATSPIRDZINĀJUMI

Ceram dāmas redzēt vakara tērpos!

TLB Diždancis

(246)

S. VASARĀJA transporta uzņēmums »BALTIC CARTAGE« and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

ANGĻU UN AMERIKĀŅU valoda ikdienas gaitās

A. Pogiņas-Eiches jaunais kurss trimdiniekiem

6 teksta un 6 vārdn. burtnīcas nepieciešamas katram

Piesakiet abonementu ($3.00 par visu kursu)

Kanadā: Mr. V. ZIEDIŅŠ, 92 Morse St., Toronto, Ont.

ASV: Mr. J. PORIETIS 600 Tremont St., Boston, Mass.

Sagatavošanā trešā burtnīca!

D A U G A V A

KĀRĻA LAZDIŅA tirdzniecības zinātņu bakalaura DARBA SAGĀDES un RAKSTU DARBU BIROJS

par mērenu atlīdzību izpilda sekojošo:

1. Sagādā darbu;
2. Izkārto ieceļošanu;
3. Izdara tulkojumus un tos apstiprina;
4. Palīdz kārtot lietas ar advokātiem un iestādēm;

Visa korespondence adresējama: Chas. Lasdin, 1501 St. Catherne St., West, Room 6, Montreal, P. Q. (273)

LUNA

FOTO STUDIJA

984 Dundas St., West, Toronto

Tel. ME 8967 (29)

V. KUČĀNS

94 Gloucester St., Toronto, Ont.

Pieņemu pasūtinājumus dāmu un kungu apģērbiem. Pieņemšanas laiks katru dienu, no plkst. 8—20.

10% atlaide visiem pasūtinājumiem janvāŗa un februāŗa mēnešos (259)

RADIOTECHNIĶIS Voldemārs Liepiņš

356 Bartlett Ave,

Tel. LA 6064, Toronto (251)

MEKLĒJU savu dēlu DŽĒRIJU BITTERU (Bitter) māte: Anna Auziņa. — Agrāk dzīvoja Toronto, Ont., jau 2 gadi nesaņemu nekādas vēstules. Liktenis tā laikam nolēmis. 28 Cubbit St., Richmond, Melbourne Vic., Australia, A. Auziņš. (277)

Andrejs un Marija Kozuliņi (309 Crocker, Des Moines, Iowa) meklē A. un J. ZVIRGZDUS Kanadā.

MEKLĒJU R. RUKŠĀNU. Lūdz rakstīt E. Vaiņāns 30 Delaware Ave, Toronto. (279)

IZDODAMAS, nemēbelētas, 2 istabas un virtuve latviešu mājā. Toronto. Tel. RA 6957 pēc plkst. 6.

IZDODAMAS mēbelētas istabas 1 vai 2 pers. ar vārīšanas iespēju. 15 Melbourne Ave, Toronto.

Viena vai divas labi dekorētas ISTABAS ar modernu virtuvi un atsevišķu vannas istabu ar vai bez mēbelēm izdodamas High parka — Parkdales rajonā. Atsevišķa ieeja. Zvanīt LO 4386

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Ņujorkas latviešu draudzes koncerts 6. janvārī, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā. Piedalās E. Žebranska, N. Auziņa, I. Nāruns un draudzes koris B. Skultes vadībā.

Kristīti: Kristīna Haas, dzim. 11. febr. 1950. g. Eslingenā; Mārtiņš Juris Ērmanis, dzim. 29. decembrī 1950. g. Hamburgā; Ralfs Brunars Bērziņš, dz. 9. martā 1951. g. Bruklinā, N. Y.

Miruši: Velta Rode, 37. g.v., mirusi 2 nedēļas pēc ierašanās ASV — 1951. g. 17. novembrī, Sirakuzās, N. Y.; Pēteris Briedis, 60 g. v., miris 1951. g. 19 novembrī, Ņujorkā, dzimis Jelgavā, iebraucis pirms 2 gadiem.

Šarlotē, N. C. 1952. g. 5. janvārī, pl. 7 vakarā, Sv. Marka Ev.-Lut. baznīcā veco strēlnieku piemiņas dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Liventāls, pie ērģelēm brīvmāksl. H. Lindemanis.

1952. g. 27. janvārī, pl. 2 dienā dievkalpojums Sv. Marka Ev.-Lut. baznīcā. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Liventāls. Pie ērģelēm brīvmāksl. H. Lindemanis.

KANADĀ

(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZES)

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. T. 7-0136)

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St. E., Hamilton, Ont., T. 93410).

Hamiltonā, 6. janv., pl. 4 p.p. Zvaigznes dienas un latviešu Strēln. pulku atceres dievkalpojums; 13. janv., pl. 2 p.p. bērnu dievkalp. (abi 18 Victoria Ave So). Jaunatnes sanāksmes 10. un 24. janv., pl. 6.30 vakarā mācītāja mājā.

Māc. K. Avotiņš (1091 West Ave, Vancouver 9, B. C.).

Vankuverā, 6. janvārī, pl. 5 p.p. latviešu Strēlnieku pulku un Ziemassvētku kauju atceres dievkalpojums (Redeemer lut. b. 8th Ave Prince Edward

Toronto. Sv. Andreja baznīcā (Carlton un Jarvis ielu stūrī), Pirmā latviešu Ev.-Lut. draudze, māc. A. Čops. Svētdien, 6. janvārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis

Hamiltonā,

6. janvārī, pl. 6 vakarā svētdienas skola bērniem.

Kristīts: Eduards Pēteris Sirmgalvis.

Māc. Art. Voitkus.

„LATVIJAS AMERIKĀ" pārstāvji Amerikā

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
E. Draveņieks, 168 W 100th St., New York 25, N. Y., un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš, 3023 1/2 Central Ave, Indianapolis, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercelle St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runikis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln., Nebraska.
P. Smits, 19 Prospect Stk., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin,
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks, 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADĀ:
I. Batraks, P. O. Box 1090 Stn. C. Toronto 3, On.
A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.
E. Juŗševskis, 008 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourn St. Toronto.
Mr. Vilis Kaliņš, 17 Linden St., Toronto, Ont.
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.
Arturs Kivītis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3886
K. Skuja, 20 William St., W. Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E., 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Teteris, 87 Lebel Ave, Apt 2, Kirkland Lake, Ont.
V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3, Montreal.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

PREZIDENTA VĒLĒŠANAS

ASV prezidenta pilnvaras ir tik lielas, ka pirmskaŗu pasaule Baltā Nama kungu dēvēja par balto caru. Nav tāpēc brīnums, ka amerikāņi ar tādu spriegu interesi gatavojas nākamajām vēlēšanām.

Lielais un liktenīgais jautājums tad nu ir, kuŗa no abām lielajām politiskajām partijām Sav. Valstīs 1952. gadā gūs vēlēšanās uzvaru?

Ja papētām tautas noskaņojumu pēdējos 32 gados, tad redzam, ka tā e n g r o s bijusi demokratu pusē, jo republikāņi šai laikā ieguvuši šādu balsu skaitu: 1916. g. — 46,1 proc., 1920. g. — 60,5, 1924. g. — 54,1, 1928. g. — 58, 1932. g. 39,6, 1936. g. — 36,5, 1940. g. — 44,8, 1944. g. — 45,8 un 1948. g. — 45. Citiem vārdiem, republikāņi pēdējos 20 gados kļuvuši par mazākuma partiju.

Amerikas Sabiedriskās Domas Pārraudzības Institūts apgalvo, ka 40 proc. visu vēlētāju patlaban sakās esam demokrati, 32 proc. republikāņi un 27 proc. neatkarīgie. Tas nozīmētu, ka republikāņu uzvarai vēlēšanās būtu vajadzīgs, lai republikāņi no neatkarīgiem iegūtu vismaz divreiz tik, cik demokrati. Interesanti atzīmēt, ka viena trešā daļa neatkarīgo ir jaunāki par 30 gadiem un ka 34 proc. no viņiem esot nolēmuši balsot par neatkarīgiem, 41 proc. par demokratiem un tikai 24 proc. par republikāņiem.

Kas būtu vajadzīgs, lai republikāņi iegūtu virsroku? Neatkarīgie atbild: Mainīt politiku, lai iemantotu strādnieku, zemnieku un citu materiāli necilo vai pat trūcīgo uzticību; izraudzīties labāko kandidātu.

Lai nu būtu kā būdams, vēl arvien neiespējami paredzēt, kas uzvarēs. Vienīgais, ko te var teikt, ir, ka Maskava šoreiz var spēlēt līdz prezidenta vēlēšanās, tās lielā mērā ietekmējot. Proti, ja Maskava pavēlētu Peipingai izbeigt kaŗa darbību Korejā un noligt pamieru, ģenerāla Eizenhauera izredzes prezidentūrai samazinātos, bet pieaugtu senātora Tafta izredzes. Ja turpretim Kremlis tādas pavēles nedod un kaŗš Korejā turpinās, draudot eventuāli pat pārmesties uz Eiropu, Eizenhauera izredzes celtos.

Tauta ilgosies Eizenhauera briesmu brīdī, bet Taftu ja sabiedriskās domas degpunktā nostātos nevis kaŗa draudi, bet gan valsts aparāta pamatīga iztīrīšana no korupīviem elementiem.

Trūmens centīsies arī šoreiz vēlēšanās izbraukt labklājības un miera solījumu divjūgā, cerot ar to nomierināt tautas neapmierinātību ar „policijas akciju" Korejā, ar lielajiem nodokļiem, ar skandāliem un cenu celšanos. Pašreizējais valsts prezidents, domājams, pats vairs nekandidēs, bet savā vietā sūtīs Augstākās Tiesas priekšsēdi Fredi Vinsonu, kas 22. janvārī svinēs savu 62. dzimšanas dienu.

Lai nu ievēl republikāni vai demokratu, jaunajam ASV prezidentam būs jāturpina vecā pasāktais ceļš: bruņošanās turpināsies, un ASV jaunajā gadā šai laukā izdos 139 miljardus dolaru, ievēžot bruņošanās rūpniecību vareniem sasniegumiem, kas savu kulmināciju sasniegs 1953. gadā.

Nav domājams, ka jaunais ASV prezidents, lai kas viņš būtu, atsauktu valdības pasūtinājumus kaŗa rūpnīcām. Viņš to nespētu, pat ja gribētu.

Lai nu būtu kā būdams, izšķirīgais gads nākamajām ASV prezidentam būs 1953. gads, kad ASV prezidents varēs ar Kremļa varenajiem runāt un tie viņu labprāt uzklausīs. Mēs, protams, nevaram paredzēt, ko jaunais prezidents sais šarunās teiks, bet viens ir skaidrs, tās vairs nenotiks ne Teherānā, ne Jaltā.

H. V.

ASV iebraukuši 40.000 latviešu

31. decembrī inzbeidzas vizu izsniegšana pārvietotām personām iebraukšanai Sav. Valstīs. Līdz šim jau iebraukuši 300.000 DP, to starpā vairāk kā 40.000 latviešu. Ar izsniegtām vīzām līdz martam vēl ieradīsies pēdējie 36.000 DP, to vidū arī vairāki tūkstoši latviešu.

No Austrumvācijas un citiem austrumu apgabaliem izraidītiem vāciešiem vīzu izsniegšanu turpinās līdz 1952. g. 30. jūnijam. Pavisam ASV ir paredzēts ielaist 55.000 vāciešu. Līdz ar to septembrī būs noslēgušies Amerikas vēsturē plašākā immigrācijas programma.

Vairāk kā miljons pārvietoto personu tagad ir jau pārvesti uz jaunajām dzīves vietām, pie kam vienu trešdaļu ir uzņēmušas Sav. Valstis. Eiropā tomēr vēl paliks ap 115.000 DP, kam nav iespējams izceļot.

Kā IRO darba turpinātāja Briselē ir nodibināta 23 valstu komiteja emigrācijas kārtošanai no Eiropas. Šī komiteja mēģinās izvietot vēl atlikušos DP un izbeigs savu darbību 1953. g. beigās. Daudz smagāka tomēr ir izraidīto problēma. Rietumvācijā un Austrijā vien, ir 10 milj. izraidīto. No tā izriet, ka katrs sestais cilvēks tur ir komūnistu agresijas upuris. Bet lai aug. Katru mēnesi daži tūkstoši bēgļu ieplūst Rietumvācijā. Neviens nezina, ko ar tiem iesākt.

Amerikāņu programma DP ievešanai no 1948. g. līdz 1952. gadam izmaksās 12 milj. dol., tā kā vienas personas pārvešana izmaksā 35 dol. Bez tam vēl ASV atbalstījušas IRO ar 88 milj. dol., kas izlietoti nometņu uzturēšanai un bēgļu pārvešanai uz citām zemēm. Lai ielaistu ASV 363.000 DP tika pārbaudītas vairāk kā 500.000 personu. 8000 personas noraidītas drošības iemeslu dēļ. No ielaistiem DP līdz šim tikai 3 nosūtīti atpakaļ — viens garā vājais un divi nemorālas rīcības dēļ.

Mākslinieka Viļa Krūmiņa sagaidīšana ASV

Mākslinieks Vilis Krūmiņš, bijušais Baltijas universitātes mācības spēks Pinnebergā, kā viens no mākslinieku saimes pēdējiem, tieši pirms Ziemsvētkiem ieradās Amerikā un dzīvo netālu no Bostonas, nelielā pilsētā Vorčesterā, pie bijušā Skolu mūzeja direktora Jāņa Siliņa.

Piestātnē vēlā nakts stundā atbraucēju sagaidīja katoļu baznīcas pārstāvji, vietējā dāmu komiteja, bijušā Lietuvas valsts bibliotēkas vicedirektrise Eimaitis jaunkundze, Lietuvas advokāts Čikste ar ģimeni, students V. Celinskis un bijušā Skolu mūzeja dir. Siliņa ģimene.

Vorčesteras lielākais laikraksts The Evening Gazette Ziemsvētku numurā pirmā lapaspusē ievietojis V. Krūmiņa fotoattēlu un K. dzīves aprakstu ar 161 rakstu rindiņu tekstā, bez tam otrā lapaspusē divus šā mākslinieka grafiskus zīmējumus ar svētku novēlējumiem latviešu valodā.

Visu pēcpusdienu ielās avīžu pārdevēji kliedza: „Latviešu gleznotāja Vilhelma Krūmiņa attēls ar tā dzīves aprakstu pirmā lapaspusē."

J. S.

Pateicība un Jaungada sveiciens

Sirsnīgi pateicos draugiem un paziņām, kas tik kuplā skaitā rakstveidā mani sveikuši Ziemsvētkos un vēlējuši laimes jaunajā gadā.

Tāpat es novēlu jums, mīļie draugi, tautieši un tautietes, gaišu un laimīgu jauno gadu!

Apsveikt un pienākumu atbildēt uz apsveikumiem aizstāju ar pārtikas sainīša nosūtīšanu mūsu kaŗa invalidam Vācijā.

Biruta Senkeviča,
329 Carlton St. Toronto.

CIK DAUDZ PASAULĒ BĒGĻU

V a š i n g t o n a. — Nacionālā Ģeografijas Savienība aplēsusi,ka pasaulē pašreiz klīstot ap 30 līdz 60 milj. bēgļu.

Politisko vajāšanu, iedzīvotāju pārpilnības, dabas katastrofu dēļ savas mājas pametušie vai no tām padzītie bēgļi pārvietojas vai arī tiek pārvietoti pāri okeaniem no kontinenta uz kontinentu — teikts savienības oficiālā ziņojumā.

Bēgļu problēma tās skaudrumā pirmoreiz pacēlusies pēc Pirmā Pasaules kaŗa, kad vairāk kā miljons krievu un armēņu pametuši savas dzimtās zemes. Kādu miljonu apmainjusi Turcija ar Grieķiju.

Kopš 1947. gada IRO izvietojusi Sav. Valstīs, Latīņu Amerikā, Kanadā, Austrālijā, Jaunzēlandē, Izraēlā un daudzās Rietumeiropas valstīs vienu miljonu bēgļu.

DAŽOS VĀRDOS

Ekrāna zvaigzne Mērija Vilsone, kam 33 gadi, devusies laulībā ar 31 g. v. televīzijas producentu.

o

Tuvākajos mēnešos gaļas cenas visā Amerikā pazemināsies par 6 procentiem, ziņo ASV gaļas institūts.

o

Austrijas neatkarības noliguma iespējas Vīnē diskutēja Mekkloja politiskais padomnieks ar Austrijas ārlietu ministru Kārli Grūberu.

o

Policijas akcija Korejā, ko tikai formālu iemeslu dēļ nesauc īstajā vārdā — kaŗš — Kanadai līdz šim izmaksājusi 82,25 milj. dol.

o

Divu amerikāņu spiegu eventuālu nolaišanos Rumānijā ar izpletņiem, kā to ziņoja rumāņu preses aģentūra, ASV valsts departaments nosauc par klajiem meliem.

o

„Amerikāņu gangsteru stāsti mani dziļi ietekmēja, un es nodomāju darīt ko līdzīgu," atbildējis 25 g. v. brēmenietis Eriks von Halcs, kad policijas inspektors viņam jautājis, kas viņu ierosinājis pa pastu piesūtīt dinamita sainīšus Brēmenes laikraksta redaktoram. Kā zinots, pagājušā mēnesī šādas Halca sūtījums nogalināja redaktoru un 18 g. v. meiteni.

o

Savienoto Valstu cenu stabilizācijas pārvaldes vadītājs Michaels Disalle, kas pēc gada kalpošanas noliek šos pienākumus, atvadu banketā teiktajā runā izteicies, ka viņam izdevies novērst sajukumu un nenormālības cenu kāpšanā pirms gada un ka turpmāk cenas pieaugšot atkarīgi no bruņošanās intensitātes.

o

Mendelsona „Dziesma bez vārdiem", kas tikko publicēta Londonā, ir uzrakstīta tieši pirms 110 gadiem. Džeks Verners, kas šo vērtīgo manuskriptu atradis Oksfordā saka ka šīs dziesmas notis M. ierakstījis „Fraeulein Doris Leeve" autogrammu burtnīcā un ka šī Dorisa ir pazīstamās vācu operešu dziedones Johannas Sofijas Loeves māsa, kas vēlāk kļuvusi princese Lichtensteine.

o

Strādnieku chroniskas dzeršanas dēļ Tangenaikā kokvilnas raža gadā samazinājusies no 20.000 uz 3.500 ballēm — paziņojis turienes gubernātors. Ja kokvilnas audzētāji tuvākos nākamos mēnešos nespēšot izskaust dzeršanas postu starp strādniekiem, tad valdība būšot spiesta aizliegt ražot un pārdot alkoholiskus dzērienus.

o

Nacionālās Ražošanas Uzraudzības vicepriekšnieks Merfijs piedraudējis atlaist no darba jebkuŗu ASV federālās valdības darbinieku, kas pieņems kādas dāvanas no rūpniekiem vai tirgotājiem, kuŗi ar viņiem kārto oficiālās veikala lietas.

o

Jaunākais tiesību zinātņu goda doktors Londonas universitātē ir princese Elizabete, kam nule parādīta šī augstā uzmanība.

Desmit dienvidslavu piloti un deviņi lidmašīnu mechaniķi ieradušies Savienotajās Valstīs, lai mācītos apkalpot amerikāņu kaŗa lidmašīnas. Dienvidslavu lidotāji, kas kādreiz jau iestudējuši krievu lidmašīnu apkalpošanu, tagad 8 nedēļas smelsies zinības no amerikāņiem.

M. Zīverta „Cenzori" top Bostonā

Bostonas latviešu teātris visu šo rudeni intensīvi strādā, iestudēdams Mārtiņa Zīverta skumjo komēdiju Cenzūra. Režiju vada Jānis Lejiņš, bet par dekorātoru aicināts gleznotājs A. Karitons, Sutas audzēknis. Lomu izvēlē šoreiz krita jaunajiem spēkiem, jo vecie ne visi var piedalīties mēģinājumos un izbraukt ar viesizrādēm. Atbildīgās Izas lomu veiks Marta Sala, Januli — Jānis Lejiņš, spekulantu. V. Streips un komendantu — Reinis Birzgalis. Luga jau tik tālu sagatavota, ka pirmizrāde Bostonā gaidāma 12. janvārī. Nākošā izrāde notiks 13. janvārī, sekos Bostonas Latviešu Teātŗa viesizrādes Ņujorkā, Filadelfijā un citur.

Teātŗa dalībnieki savā pēdējā sanāksmē nolēma pievienoties Ņujorkas Latviešu Teātŗa ierosinājumam — dibināt vienotu Amerikas Latviešu Teātri, ar nodaļām Bostonā un Ņujorkā.

Janvāŗa mēnesis Bostonā solās ..t rosīgs kultūrālā ziņā, jo bez teātŗa izrādēm notiks arī teātŗa kritikes Paulas Jēger — Freimanes 65 gadu godināšanas akts, no rīko LPB ar Amerikas Latviešu Tautisko Savienību Draudzīgā aicinājuma dienā.

O. Akmentiņš

PĀRSKATS

PAR 1951. G. IEVĒROJAMĀKIEM POLITISKIEM, MILITĀRIEM UN CITIEM NOTIKUMIEM STARPTAUTISKAJĀ DZĪVĒ UN PAR LATVIEŠU INTERNIEM NOTIKUMIEM TRIMDĀ

JANVĀRĪ

Sabiedroto armiju lielā atkāpšanās Korejā turpinās. Ziemeļatlantijas s-bas armiju virspavēlnieks ģen. Eizenhauers ierodas Eiropā.

FEBRUĀRĪ

AN pilnsapulce ar 44 pret 7 balsīm atzīst sarkano Ķīnu par uzbrucēju Korejā.

AN spēku prettrieciens Korejā attīstās sekmīgi.

Staļina intervija Pravdas korespondentam Maskavā. Staļins piedraud AN spēkus iegzīt jūrā, ja komūnistu Ķīnu neuzņems AN.

MARTĀ

Parīzē sākas 4 lielvalstu ārlietu min. vietnieku konference, kuras uzdevums izstrādāt un pieņemt projektējamās ASV, Anglijas, Francijas un PSRS ārlietu ministru konferences darba kārtību.

Mošejā noslepkavo Irānas premjēru Abdulu Rostedia. Irānas parlaments vienbalsīgi nolemj nacionālizēt angļu un irāņu naftas avotu izmantošanu Irānā.

o

Nodibināta Latviešu Apvienība ASV.

APRĪLĪ

Francijas valsts prezidents Oriols viesojas ASV un Kanadā.

Ģen. Mekarturu atceļ no AN virspavēlnieka amata Korejā un visiem citiem amatiem Tālajos Austrumos. Viņa vietā ieceļ Ridžveju. Mekarturu jūsmīgi izvada no Japānas un karaliski sagaida ASV.

Mekarturs runā Kongresā.

Sākas komūnistu pavasara ofensīva Korejā.

o

Luterāņu Apvienība un LNAK saskaņo iecelošanas darba kārtošanu.

MAIJĀ

Sabrūk Ķīnas komūnistu un ziemeļkorejiešu lieluzbrukums Korejā.

JŪNIJĀ

Irāna noraida Starptautiskās tiesas starpniecību naftas avotu nacionālizācijas jautājumā.

Izjūk 4 lielvalstu ārlietu ministru vietnieku konference Parīzē.

Kļūst zināms, ka 25. maijā nozudusi 2 atbildīgi angļu diplomāti: Meknīls un Berdžess, kas domājams, aizbēguši uz Padomju Savienību.

Radiorunā „Miera cena" Padomju Savienības pārstāvis Drošības Padomē Jēkabs Maļiks piedāvā pamieru Korejā uz 38. paralēles.

o

Archibīskapa pārstāvis Kanadā A. Skrodelis iecelts par prāvestu.

JŪLIJĀ

Franciju, Rietumvāciju, Italiju un Beļģija nolemj apvienot savas zemes, gaisa un jūras spēkus Eiropas aizsardzībai.

Sākas pamiera sarunas Korejā.

Miris Francijas maršals Petēns.

o

Dziesmu dienas Anglijā.

AUGUSTĀ

Maskava ierosina un ASV noraida 5 lielvalstu — ASV, Anglijas, Francijas, PSRS un sarkanās Ķīnas miera paktu.

Bij. Krievijas pag. valdības premjērs A. Kerenskis ierodas Rietumvācijā un organizē pretestības kustību pret komūnismu.

o

Nodibināta Latvijas Atbrīvošanas Komiteja.

SEPEMBRĪ

Sanfrancisko notiek Japānas miera līguma konference. Līgumu paraksta 8. septembrī.

Ģen. Maršals atkāpjas no ASV aizsardzības ministra amata. Viņa vietā ieceļ Lovetu.

Baltais nams apstiprina otrās atombumbas sprādzienu PSRS. Staļins intervijā Pravdai sprādzienu atzīst.

Otavā Ziemeļatlantijas valstu ārlietu ministri spriež par veidojamās armijas financēšanu un Turcijas un Grieķijas uzņemšanu savienībā.

Austrālijā nobalsošanā par Menzija valdības ierosinājumu izsludināt komūnistu partiju ārpus likuma, ierosinājums cieš neveiksmi.

De Gasperi Vašingtonā lūdz Italijai financiālu palīdzību.

Pēdējie 325 angļu speciālisti atstāj pasaules lielāko naftas rafinēriju Abadanu Irānā.

o

Latviešu Centrālā Padome Vācijā nosprauž darbību.

OKTOBRĪ

Kanadu un ASV apciemo Anglijas tronmantiniece Elizabete ar savu vīru Edinburgas hercogu.

Kairo notiek pirmās naidīgās demonstrācijas pret angļiem un citiem ārzemniekiem.

Irānas eļļas jautājumu Drošības Padome neatrisina.

Noslepkavots Pakistānas premjērs Liakvasts Ali.

Ēģiptieši mēģina bloķēt Suecu.

Prezidents Trūmens pieņem audiencē Irānas premjēru Mosadeghu.

Ēģipte atsauc 1936. g. Suecas telpas līgumu.

Anglijas Apakšnama vēlēšanās uzvaru gūst Uinstons Čērčils.

o

Kanadas latviešu mācītāju konference.

NOVEMBRĪ

Parīzē sanāk AN pilnsapulce.

Višinskis noraida rietumnieku bruņošanās samazināšanas plānus.

Pulkvedis Henlijs publicē ziņojumu par apm. 6.000 sabiedroto karavīru, kas krituši komūnistu gūstā, noslepkavošanu.

Izraudzīta un ratificēta pamiera līnija Korejā.

o

ALA's Aprūpes nozares vadītāja Līdača aicinājums ieslēgties aprūpes darbā.

Toronto iesvētīta Sv. Andreja baznīca, ko latvieši lietā kopā ar igauņem.

18. novembrī Amerikas Balss raidījums latviešu valodā.

DECEMBRĪ

Apvērsums Sīrijā. Pulkv. Šišekli pieprasa atlaist parlamentu un izsludināt jaunas vēlēšanas, apcietinot ministru kabinetu, kas atteicās prasību pildīt.

Ēģipte atsauc savu sūtni no Londonas.

o

LNAK padomes sēde Toronto.

DAUGAVAS VANAGI

(Pārnesums no 2. lpp.)

Rubenis Pēteris $1.00; Bindermanis Alma $1.00; Gerliņš Voldemārs $1.00; Kalniņš Pēteris $1.00; DV pilnv. A. Kaupiņam, Teksasā: Dimzens Alfr. $2.00; Kaupiņš Alfr. $1.00; Silenbergs Augusts $1.00; DV Apv. Čikagā: Neimanis Ludvigs $2.00; Irmeis P. $3.00; Putenis K. $1.00; Liepa B. Mirdza $2.00; Pelsis Voldemārs $5.00; DV kopai Riponā: Grundsbergs J. $1.00; Latsons Osvalds $2.00; DV pilnvarotam D. Maļinovskim, Terre Houte: Dzelme Vladislavs $5.00; Gūtmanis Vilis $3.00; Murāns Pāvels $2.00; Beitāns Augusts $2.00; Uršulskis Vitolds $2.00; Maļinovskis Donāts $1; DV kopai Feniksvillē: Dobelis Jēkabs $20.00; Lūkāzis Jēkabs $2.00; Dārziņš Teodors $1.00; Plate Andrējs $1.00; Jermacāns Jānis $1.00; Glaudiņš Viktors $1.00; Dārziņš Edgars $1.00; Strauss Kārlis $1.00; Kārkliņš Zig. $1.50; Strautiņš Maigonis $1.00; DV Apv. Vašingtonā, D.C.: (ziedotāju sar. publicēts mūsu laikrak.) pēc saraksta $415.00; DV pilnv. K. Kraujam — Louisvillē: Apsītis A. $1.00; Dibrancs L. $2; Krauja Z. $1; Krauja J. $1; Krauja K. $3; DV Apv. Riversaidē: Lapiņš A. $3.00; Reinis F. $2.00; Unidrovskis S. $2.00; Līdums J. $1.00; Lusiņš A. $1.00; Birznieks D. $2.00; Krūmiņš A. $2.00; Aizkalns V. $2.00; Krievs A. $1.00; Grinbergs K. $1.00; Leja P. $1.00; Ziediņš A. $1.00; Līcis H. $2.00; Vite F. $2.00; Eksteins O. $2.00; Ķiegelis O. $1.00; Svika L. $2.00; Neimanis M. $2.00; Bērziņš J. $2; Stamers P. $1.00; Breņģis J. $2.00; Zvaigzne A. $2.00; Štāls V. $2.00; Irbe K. $3.00 Smits A. $3.00; R. Vilks $2; Veikins $1; Ozoliņš A. $3; A. Grīnvalds V. $2.00; Ģibulis E. $2.00; Pāpe J. $2.00; Kaušs P. $1; Mūrnieks M. $1.00; Kaukītis L. 30c; Osis M. $5.00; Borks E. $2.00; Butka J. $1.00; Olte A. $2.00;

(Turpinājums sekos).

KANADA

MONTREĀLĀ

DV Montreālas nodaļas Dāmu kopa svētku priekšvakarā apciemoja ar dāvanām Montreālā trūkumā nonākušās latviešu ģimenes bērnus.

R. V.

DV nod. Montreālā ziedojuši grūtdieņu atbalstam:

R. M. N. Gobas $5.00; M. Mellenbergs $2.00; V. Polkmanis $5.00; K. Blūmbergs $5.00; V. Zvirgzds ģim. $5.00; K. R. Virkava ģim. $4.00;

Ikmēneša ziedojumi ienākuši dec. mēnesī no:

J. V. Zariņa ģim. $5.00; A. A. Tirzītis ģim. $5.00; O. Kļavenieka $3.00; O. Strazdiņa $2.00;

No 18. nov. sarīkojuma atlikuma un ienākušiem ziedojumiem nosūtīts uz Vāciju $67.50 šādiem invalidiem un karavīru ģimenēm:

J. Danelevičs $26.53; A. Gudļevskis $13.50; Elizabete Magnets $26.53. Izmaksāts atmaksājams aizdevums $30.00 vairākām Montreālā grūtumā nonākušām ģimenēm. Valde tencina visus devējus.

ZIEDO TRŪKUMCIETĒJIEM

1. Kaŗa invalidu, slimo, veco un atraitņu ar bāriņiem apdāvināšanai 1951. g. Ziemassvētkos ir ziedojuši:

A. Krauklis $10.00; P. Aņiņš $5; A. Zvaunis $3.00; Ž. Pētersons $5; J. Vīčs $5; John Jones $35.00.

DV Norandas nodaļa atlikumu no 18. novembrī rīkotās loterejas — $51.01; Uldis, Varis un Guntis Loja $5.00; A. Sausais $10.00;

DV Londonas nodaļa š. g. 11. un 17. nov. sarīkojumos ziedotās summas un 18. novembŗa sarīkojuma atlikumu $55.00;

A. Vetere $5.00; A. Kalnciems $10.00; P. Jurēvičs $10.00; G. Ilziņš $10.00; A. Zemdega $5.00; H. Siliņa $5.00; P. Pļaviņš $5.00; R. Šūns $5.00; H. Zichmanis $5.00; K. Stāmere $2.00;

DV Sv. Katarīnes nod. savāktie ziedojumi $63.50; K. Lapiņš $2.00; A. Dālderis $2.00; V. Rozītis $2.00; A. Vanags $5.00; Arvīds Vītols $5; Anna Vītols $5.00; I. Vīksna — Fogels ģimene $5.00;. Kopā jau ar iepriekš publicētiem ziedojumiem $675.05.

2. Kaŗa invalidu un grūtdieņu palīdzībai Vācijā ir ziedojuši:

P. Lauks $10.00; L. un K. Spalviņš $5.00; V. Štromanis $5.00; L Traumanis $5.00; A. Skalde $3.00; A. Rudusāns $2.00; K. Lejiņš $1.00; H. Leitis $10.00; J. Putāns $5.00; A. Kraumanis $7.00;

Kirkland Lake Latviešu Kopas savāktie zeidojumi $17.97. Rasma un Richards Tūters $2.00; A. Riekstiņa $1.00; L. Timuška $2.00; A. Šķiliņš $2.00; Z. Čuriškis $1.00.

Kanadas Metalla Co strādājošie latvieši nodevuši kopēju ziedojumu kaŗa invalidiem $14.00; kuŗus ziedojuši: $2.00 — V. Čuriškis, V. Grava, Z. Kalniņš, A. Bredovskis, $1.00; A. Kurs, R. Rotbādis, E. Miķelsons, J. Daņilovs, J. Liepiņš, J. Atmats.

3. DV Informācijas darbam ir ziedojuši:

P. Obersts $1.00; S. Logins $1.00; J. Vosekalns $1.00; I. Kārkliņš $1. A. Jātnieks $0.25; G. Dabārs $1.00; K. Kažoks $2.00; E. Leitass $2.00; M. Anzons $1.00.

Izsakām vissirsnīgāko pateicību ziedojumu vācējiem un visiem ziedotājiem. Ziedojumi tiks izlietoti pēc ziedotāju vēlēšanās.

DV Kanadas valde

ZIEDOJIET INVALIDAM!

Transita nometnē Vācijā pašreiz atrodas kaŗa invalids Voldemārs Plēsums ar sievu un 2 bērniem. LNAK sagādājusi viņam darbu un izsaucēju. Vīza piešķirta, un invalids varētu doties ceļā, ja būtu kas samaksā ceļa naudu no Halifaksas līdz izsaucēja dzīves vietai Albertas provincē. Prasītā summa ir 290 dol. Ja mēs šo summu nevarētu segt, tad minētā invalida ģimeni nelaiž uz kuģa, un tā zaudē tiesības uz IRO ceļu.

Pierādīsim, ka mēs varam atteikties no liekiem izdevumiem vai kādas niecīgas ērtības un ziedosim invalida ģimenes ceļa naudai katrs pēc savām spējām, kaut vai tik biežī minēto stundas algu. Ar to ģimenei būtu pavērts ceļš uz Kanadu un labākiem dzīves apstākļiem.

Ziedojumus var nodot savas draudzes mācītājam, DV nodaļās, latviešu biedrībās un kopās vai arī tieši LANK (Latvian National Federation in Canada), 17 Linden St., Toronto, Ont. Turpat varēs arī tie sūtīt draudžu, biedrību un kopu, kā arī citu ziedojumus. DV kasieris Kanādā ziedojumus lūdz sūtīt uz DV valdes Kanādā kasieri A. Putniņam, 230 Major St., Toronto, Ont.

No jums, tautieši, šoreiz atkarāsies, vai šī invalida ģimene tiks uz Kanadu jeb vai tai būs jāpaliek Vācijā. IRO darbs izbeidz un negaida.

LNAK Palīdzības Nozare, pārvests Alfr. Skrodelis, DV prs K. Purmalis.

BRAZILIJA NEIEL AIZ SOCIĀLISTU

R i o d e ž a n e i r o. — Ārlietu ministrija paziņojusi, ka tā neizsniegs iecelošanas vīzu itāliešu sarkanajam sociālistam Pjetro Nenni, kas būtu gribējis ierasties uz Braziliju, lai piedalītos jaunā „Maskavas inspicētā „miera kongresā".

ITALIJAS MĒRS BŪS PILNS

R o m a. — Ārlietu ministrijas apakšsekretārs Emilio Taviani preses paskaidrojis, ka Italija pašreiz apsverot diplomātisko attiecību pārtraukšanu ar Albāniju. Viņš pārmeta komūnistiskai Albānijas valdībai un viņas iestādēm, ka visās tās sistemātiski un neatlaidīgi traucējot itāliešu diplomātiskās darbību Tirānā, ka itāliešu ārlietu ministrijas pārstāvji nevarot veikt savus pienākumus. Bez tam diplomātiskas notas, ko Italijas ārlietu ministrija saņemot no Albānijas, esot pilnas tik vulgāriem izteicieniem, ka nesot iespējams uz tām atbildēt.

AIZ DZELZS AIZKARA

MĀKSLAS IZSTĀDE PADOMJU LATVIJĀ

Sovjetskaja Latvija 2. decembrī ievietojusi gaŗāku Bubnova rakstu par latviešu mākslinieku darbiem, īpaši izceļot O. Ābola diplomdarbu „Sverdlovs pie latviešu strēlniekiem" un Asejeva „Goŗkijs pie latviešu zvejniekiem", Kozina „Pirmā darba diena", Oša „Rīgas celtniecība", Kirilova „Babusja" un Podobiedova „Po suvorovski".

Darbos visumā esot vērojama steiga un nenobeigtība, kaut arī latviešu mākslinieki tagad esot novērsušies no formālisma. To gan vēl manot D. Skulmes gleznā „Mūsu dzimtenes bērni", kur māksliniece esot vienaldzīgi piegājusi pateicīgai temai. Viņa neattēlojot bērnības laimi Padomijā, tāpēc glezna iznākusi vāja. „Nejūtīgā dzīves attēlošana arī ir viena no formālisma īpašībām," saka kritiķis, kas uzsver meistaru pasīvitāti darbos. „Tie gadiem strādā pie uzmetumiem un nerada lielus audeklus. Tas sakāms īpaši par gleznotāju Zviedri. Darbos tēlota ne „visa padomju/Latvijas dzīves daudzšķautnība" — maz gleznu no strādnieku dzīves, maz par koldhoznieku darba varonību u.t.t."

No šīs Staļina mākslas prēmijas laureāta Bubnova kritikas secināms, ka gleznotāju vairums Latvijā ir krievi un ka latviešu mākslinieki Staļina jūgā nespēj izraisīties lielradei.

Kā parasti Padomijā

Attēlojot dzīvi Būvju un remontu pārvaldes strādnieku kopmītnē Audeju ielā 11, strādnieki **Gusevs, Ivanovs, Ragožins, Sivakovs** un citi Sovetskaja Latvijā žēlojas, ka ēkas trepju telpas neesot apgaismotas, kanālizācija un ūdenspiegāde sabojāta. Pēc darba dienas jaunatnei neesot kur sapulcēties. Nav Sarkanā stūrīša, nav spēļu, nav mūzikālo instrumentu, nav žurnālu un laikrakstu. Komandants **Sokolovs** šad tad gan ielūkojas mītnē, šo to pasola, bet nekā nedara, kamēr pārvaldes priekšnieks **Nedeļko** pavisam nav bijis."

Rīga boļševiku rokās grimst.

Tas pats laikraksts žēlojas par traktoru remontu gausumu. MTS vilcinoties nodot motorus labošanai rūpnīcai „Stars" un Jelgavas Starprajonu darbnīcai. Oktobrī turp bijis jānogādā 225 motori, bet nogādāti pavisam tikai 48. Remontu kā vienā, tā otrā vietā veic slikti.

Kādā citā rkastā teikts, ka kolchoznieku lopiem vāji piegādā dzeramo ūdeni.

Rīgas padomju radio toties ziņo, ka Padomju Latvija aplaimota ar b. Staļina „ģeniālā darba" Partijas Vēstures Īsā kursa desmitā izdevuma 15.000 eksemplāriem. Tā sakot — Ziemsvētkos zem eglītes!

ALA'S APRŪPES BIROJAM IENĀKUŠI ZIEDOJUMI

ALA's Aprūpes Birojam tieši ienākušie ziedojumi Vācijas un Autsrijas aprūpējamo tautiešu Ziemsvētku dāvanām:

Dr. H. Riesbergs $5.00; Em. Skujenieks $20.00; V. Oliņš $1.00; Z. Freibergs $1.00; V. Reineks $4.00; J. Blumentāls $5.00; M. Abuls $5; V. Ramanis $3.00; K. Osis $10.00; L. Krasts $1.00; M. Ozoliņš $50.00; A. Eimanis $10.00; K. Folkmanis $2.00; K. Kļaviņš $5.00; J. un V. Bangas $5.00; D. Kalifornijas Latv B-ba $25.00.

ALAs Aprūpes Birojam tieši Ziemassvētku dāvanām Vācijā un Austrijā iemaksāts pavisam kopā — $741.76.

No šīs summas līdz 15. decembrim iemaksas sadalītas un nosūtītas uz: Vāciju $661.76; Austriju $50.00; Atlikušos $30.00 izsūtīsim tuvākajās dienās.

Bez šīm Aprūpes Biroja tiešām izmaksām DV Pārstāvība ASV nosūtījusi:

Vācijai a) ASV tautiešu Ziemassvētku ziedojumus $2.736.74; b) Venecuēlas Ziemassvētku ziedojumus $101.50. Kopā $2.838.24.

Ieskaitot Aprūpes Biroja, pavisam kopā uz Vāciju sadalīšanai Ziemassvētkos $3.500.

Austrijai: a) ASV taut. Ziemassvētku ziedojumus $55.25; b) Venecuēlas Ziemassvētku ziedojumus $144.75. Kopā $200.00.

Ieskaitot Aprūpes Biroja, pavisam nosūtīts uz Austriju sadalīšanai Ziemassvētkos $250.00.

Bez augšā minētā mums ienāk pārskati no draudzēm un organizācijām, kā arī no privātiem ziedotājiem, kas tieši nosūtījuši uz Vāciju — šos skaitļus un datus publicēsim pēc pārskatos iesniegto ziņu sakopojuma.

Sirsnīgs paldies atsaucīgām sirdīm par šo Ziemassvētku dāvanu.

ALAs Aprūpes Birojs